

SJU'UN NEB'UMAN

B'AJTAN YOLOMIL

TOJOL-AB'AL

Se agradece a la Comisión Nacional de Derechos Humanos
y a la Cuarta Visitadora General,
Mtra. María Eréndira Cruzvillegas Fuentes
por su colaboración para las ilustraciones de la primera página.

Ja b'a kulan sk'in b'a schonab'il Tojol-ab'ali',
ja'ni ja k'u'aneli', b'a ili' wa xwajye' patk'ujulanel
sok ja Jwawtiki', b'a mi' oj ko'uke' chamel,
b'a lek oj ajoyuk sak'anile' sok tsamal oj ajoyuk
schante'e, ixim, chenek'. B'a lajan k'inanel iti'
wa xya'a b'a junta lajan oj ajoyukontik ja Tojol-ab'al
sok ja jnal jumasa' b'a oj sak'wukjani ja lajan
jsak'aniltiki.

BAJA
CALIFORNIA

SONORA

CHIHUAHUA

COAHUILA

BAJA
CALIFORNIA
SUR

SINALOA

DURANGO

ZACATECAS

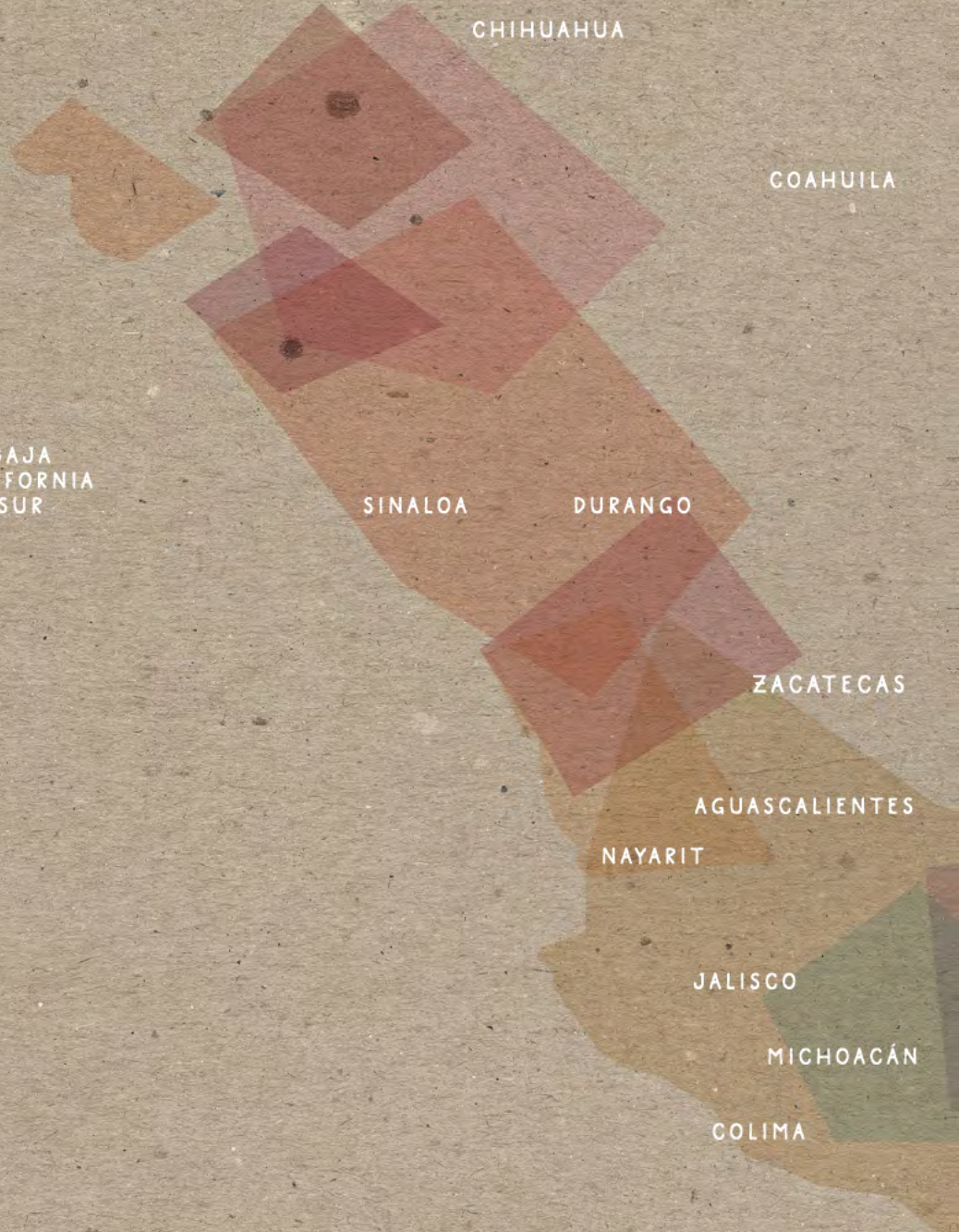
AGUASCALIENTES

NAYARIT

JALISCO

MICHOACÁN

COLIMA

NUEVO LEÓN

TAMAULIPAS

SAN LUIS
POTOSÍ

GUANAJUATO

QUERÉTARO

HIDALGO

ESTADO
DE MÉXICO

TLAXCALA

MORELOS

PUEBLA

VERACRUZ

GUERRERO

OAXACA

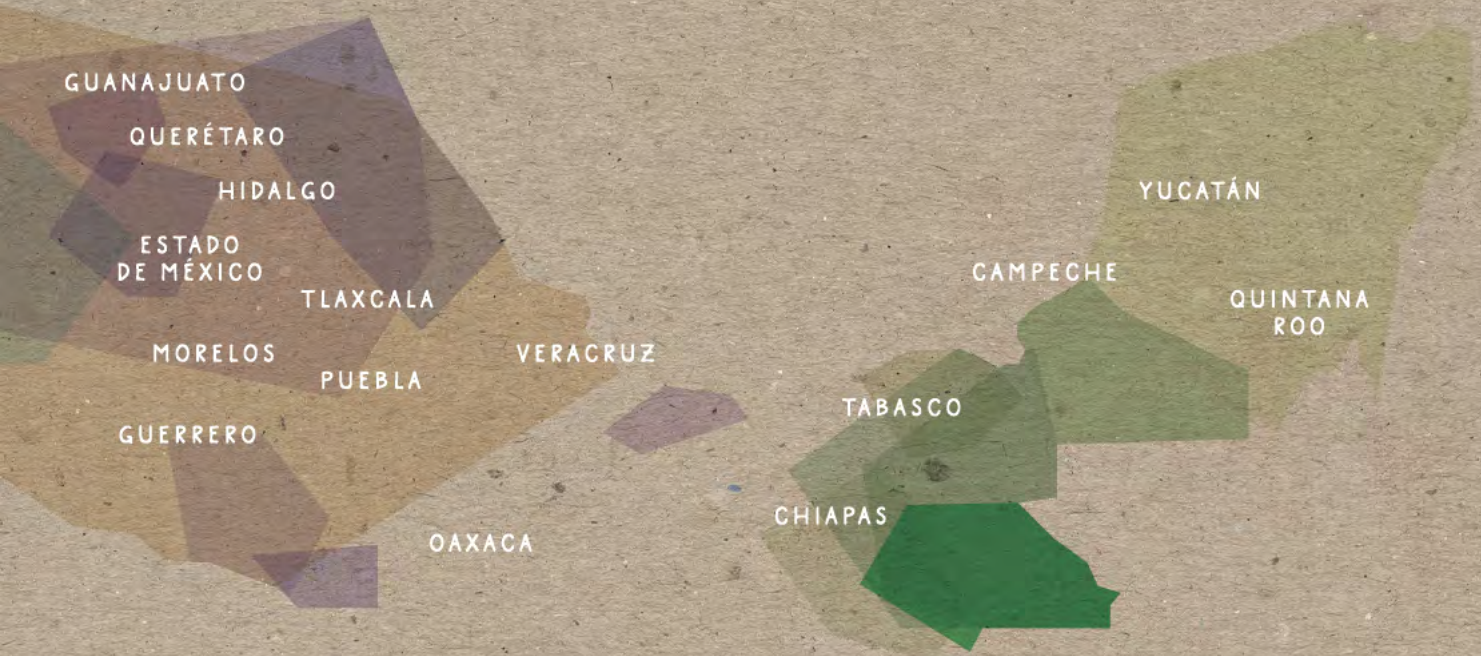
YUCATÁN

CAMPECHE

QUINTANA
ROO

TABASCO

CHIAPAS

Otto Granados Roldán
SECRETARIO DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Javier Treviño Cantú
SUBSECRETARIO DE EDUCACIÓN BÁSICA

Rosalinda Morales Garza
DIRECTORA GENERAL DE EDUCACIÓN INDÍGENA

Alicia Xochitl Olvera Rosas
DIRECCIÓN DE EDUCACIÓN BÁSICA

Édgar Yesid Sierra Soler
DIRECCIÓN PARA EL FORTALECIMIENTO Y DESARROLLO
PROFESIONAL DE DOCENTES DE EDUCACIÓN INDÍGENA

Lucía Tepole Ortega
DIRECCIÓN PARA EL DESARROLLO Y FORTALECIMIENTO
DE LAS LENGUAS INDÍGENAS

Erika Pérez Moya
DIRECCIÓN DE APOYOS EDUCATIVOS

Eduardo Campos Martínez
SECRETARIO DE EDUCACIÓN EN EL ESTADO DE CHIAPAS

Elfidio Enrique Mazariegos Bartolón
DIRECTOR DE EDUCACIÓN INDÍGENA
EN EL ESTADO DE CHIAPAS

Roberto Sántiz Gómez
JEFE DE DEPARTAMENTO PARA EL FORTALECIMIENTO
DE LAS LENGUAS INDÍGENAS EN CHIAPAS

Alonso Méndez Guzmán
COORDINADOR ESTATAL DE LOS PROGRAMAS DE ESTUDIO
EN LENGUAS INDÍGENAS EN CHIAPAS

COORDINACIÓN GENERAL:
Rosalinda Morales Garza

COORDINACIÓN:
Lucía Tepole Ortega
Juana Zacarías Candelario

AUTORÍA:
Rogelio Gómez Gómez
Pablo Gómez Jiménez
Hilario Méndez Luna
Gerardo López López
Mario Hernández Aguilar

ASESORÍA ACADÉMICA:
Carlos Rincón Ramírez (UNACH)

APOYO TÉCNICO-PEDAGÓGICO
Esther Castillo Arzate
Antonio Casas Castillo
Gloria Rosario Victoria Ávila

ASISTENCIA TÉCNICA
Dydy López Domínguez

COORDINACIÓN EDITORIAL:
Erika Pérez Moya
Gabriela Guadalupe Córdova Córtes

CONCEPTO GRÁFICO:
Artes de México y del Mundo S.A de C.V

ILUSTRACIÓN DE LA PRIMERA PÁGINA:
Sergio Egnar García Ruiz

SERVICIOS EDITORIALES:
Sociedad para el Desarrollo Educativo
Prospectiva S.A de C.V

FORMACIÓN:
Víctor Hurtado Flores

ILUSTRACIÓN:
Laura Mancilla (coordinación), Le Yad

FOTOGRAFÍA:
© Lon & Enriqueta (portada).
Lorenzo Armendáriz, Ramón Jiménez, Teúl
Moyrón Contreras / Fototeca Nacho López,
Comisión Nacional para el Desarrollo de los
Pueblos Indígenas.
Banco de imágenes Shutterstock.

© Dirección General de Educación Indígena
Avenida Universidad 1200, piso 6,
cuadrante 10, ala sur,
Col. Xoco, C.P. 03330, Benito Juárez,
Ciudad de México.

Primera edición, 2018.
ISBN: 978-607-8456-41-3

Impreso en México.
Distribución gratuita.
Prohibida su venta.

Reservados todos los derechos. Se prohíbe la
reproducción total o parcial de esta obra por
cualquier medio electrónico o mecánico sin
consentimiento previo y por escrito del titular
de los derechos.

TOJOL-AB'AL

SJU'UN NEB'UMAN

B'AJTAN YOLOMIL

NOMBRE DEL ALUMNO(A)

NOMBRE DE LA ESCUELA

GRADO

GRUPO

POBLACIÓN

ESTADO

SCHIKTESEL

Ja sju'unil b'a b'ajtan kaje ja b'a jk'umaltik Tojol-ab'al b'a sb'ajtanil snab'jel skumjel sok sts'ijb'ajel jk'umaltik, ja te'y ja wi'une b'a k'ab'i', yi'aj sk'uljel sok spetsanal sk'ujul jun k'ole je'uman ju'un jumasa', ja'ni b'a yal ixuke sok yal winike jastal we'na lek wa xko'a k'ujol oj le'tikjani sok oj jtalnatik spetsanil ja jastik junuk ya'unejekanki'tik me'jun tatjun jumasa' jastal b'a jun slekilal jsak'aniltik b'a lu'umk'inali.

Ja wa ju'uni b'a sb'ajtanili ay yi'unej jo'e chapana a'tel sb'i'il. Sb'ajtanil. Jantik ixim, Schab'il. Xiwanel, Yoxil. K'uluman oxom, Schanil Sb'i'il xe'ntikyaman lu'um, Sjo'il. Wajab'. Ja b'a jujune ja chapana a'tel iti', tojb'esnub'al b'a oj ch'akana'e ja st'ilanil sok stalnajel ja jastal kujlajel jsak'aniltiki' b'a lu'umk'inali sok jastal stalnajel ja jnantik lu'umk'inali jastal te'altik, chante, yaxk'ul, sat, yok ma pampa ja' sok ja b'a jchonab'iltiki.

Spetsanil ja jastikjunuk scholunejekan ja ma'tik ayxa sk'ujule'i'. Jun k'ole je'uman ju'un ek'ye'ek' sjob'jelyi'ile' b'a jitsan wa xtaxy'e kulan ja jmoj alijeltiki', tsa'an cha sk'ulan sb'aj tuk k'ole je'uman ju'un b'a stojb'ese' sju'unil jastal oj je'xuk sk'umajel sok sts'ib'ajel. Ja'xa b'a jab'ili k'ulaxi b'a kechan we'n a'b'aj neb'uman ju'un lajan oj tulyi' jun yajk'achil b'ej b'a oj lekb'estik ja jastik junuk wa xk'ulaxi b'a yojol ja jsak'aniltiki'.

Ja tsamal ju'un iti' ti' wa xtax ja sna'ulab'il ja Tojol-ab'ali ja b'a jastik junuk wa xk'ulaxi b'a jsak'anil b'a lu'umk'inil sok ja jk'umaltik jastal b'a ts'ijb'anel sok sk'umjel ja ju'uni, ojni skoltuka ja b'a oj chink'inalaxani' mok ch'aya k'ujol t'ilan oj chapxuk jun stsamalil sok stojil jsak'aniltik.

SJE'ULAB'IL B'A
TS'IJB'ANEL

SJE'ULAB'IL B'A
TS'EB'ANEL

SJE'ULAB'IL B'A
SB'OMJEL

SJE'ULAB'IL B'A
SB'OMJEL

SJE'ULAB'IL B'A
SK'UMAJEL

SJE'ULAB'IL B'A
SLE'JEL

SJE'ULAB'IL B'A
SET'JEL

SB'AJTANIL

CHAPAN A'TEL

SCHAB'IL

CHAPAN A'TEL

SYOXIL

CHAPAN A'TEL

SCHANIL

CHAPAN A'TEL

SJO'IL

CHAPAN A'TEL

SMOJOLIL

SB'AJTANIL TSOME

SB'AJTANIL CHAPAN A'TEL

SB'I'IL JA CHAPAN A'TELI': Jnantik ixim

Sb'ejlal a'tel: Sk'ulajel patk'ujol sok stalnajel ja lu'umk'inalli'

Slajelk'ot a'tel: Jna'tik sb'aj sok oj kiltik jastaltik ja jnantik iximi' b'a
oj tojb'uk sat k'um'al b'a jun yal nole jastik junuk.

Sb'ajtanil kaje: jeb'ajtik

A a

B'A TS'IJB'ANEL:

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- A'ayi' sa'n ja wa moj jumasa' yajнала ch'aki jak'a ja we'ni' sok a'yi' ja yal ts'eb'oji'.

Sa'n sok yal k'ab'al

Sa'n nanej

Sa'n ja petsanilex

Sa'n tatej

Tsamalek oj

Sa'n b'ankil

ajyikotik ja ya'n

Sa'n kijts'in

Itula alats'i

Yajna ch'akta ja wa'yi' sa'n wa moj jumasa'.

- Tek'anana b'a sti' sat wa moj jumasa', alayanb'ye' wa b'i'ili sok janek' jab'il ja wi'unejxa.
- K'ulan yijlab'il sok a'och yelawil ja tuktukil waj wax a-na'a sb'aji'.

- K'ela stojil sok maklalek ja juntik yok'elil ja sat ju'un jumasa' ja it wa xtax lokan b'a yojol ja snajts'il neb'uj ju'uni'. Yajna wa'n sk'umajel ja je'uman ju'uni'.

SK'ULAJEL KECHAN B'A K'UMAL

Jastik wa xna'a b'a iximi'

- Chola ja jastik junuk wa x-ana'a b'a ja'ch'uleji'.
- Jastik junuk sniwanil skisjel wa xk'ulaxi ja jnantik iximi'.
- K'ulan yijlab'il ja jun spatk'ujolil wa xk'ulaxiyi' b'a sjach'jel iximi'.

- Cholayab' wa moj jumasa' jastik sb'ejlal wa wa'teli'.

- K'uman sok a'a sta sb'ajsok jun jise ja b'a wa'elal wa xb'ob' sok ja iximi'.

The image shows three ears of black corn arranged in a cluster. An arrow originates from the top-left ear and points to a green rectangular box located on the left side of the page. There are several other empty green rectangular boxes arranged around the corn: two at the top, two on the left, two on the right, and two at the bottom.

- K'ulan sok jun yal lo'il ja sat k'umal b'a k'ot sjisjeli'.
- Ts'ijb'an pilan yal lo'il sok ja jastik junuk te'y b'a k'e'eli'.

- Job'ayi' ja je'uman ju'uni ta stojil ts'ijb'unub'al ja yal lo'ili' mi'k'a tojb'es yajk'achil.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- Lajawik lo'il sok ja je'uman ju'uni b'a oj monxuk jun jmojtik ma' ayxa sk'ujol oj koltanuk scholjel jastal wa xk'ulaxi spatk'ujulajel ja jnantik ixim ja b'a alaji'.
- A'ayi' sa'n ja choluman patk'ujolanum b'a jach'oji'.
- Koltana'ab'aj sok ja je'uman ju'uni' sok tojb'esik chab' oxuk jastal sjob'jel ja wa xyi'aj ja patk'ujolil b'a sjach'jel ja iximi'.
- K'anayi' ts'akatal ja ya'a skoltanel sok ja slo'il ja ma' ayxa sk'ujoli'.
- K'ulan yijlab'il ja it scholawab' ja ma' ja lokowex b'a lo'ili'.

- Ts'ijb'an spetsanil ja yelawil ja ixim ch'ak ta'xuk ti'ali'.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sts'ijb'a b'a niwan lechan ak'inte' sok tojb'es ja b'a jomelawujili'.

SK'UMAJEL JU'UN

Sle'jel b'a sk'umjel.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' b'a oj skoltuka sk'umjel ja xe'n lo'il b'a Jnantik iximi'.
- Maklanlek jastal wa'n sk'umjel ja je'umani', ja'xa we'ni tsajlan och sok juna yal k'ab' b'a jujun cholani.

Ch'ak ixim

Yalakab' ja cham jtat-aweli', ja na'ate'ili' ek'b'i jun niwan wokol mi'b'i nab'enuk jastik sb'ej. Tuk wa xyalawe' ja'b'i ch'ak yip ja Jnantik iximi', tuk wa xyalawe' jab'i tajki ja swinkil ja lu'umk'inali', yuj ja mixa skisawe' ja yajni wa xch'akye' ja jach'oji', a'mab'i jab'il jab'il wa sts'unawe', mixanib'i x-ajyi' ja jnantik iximi', ja'b'i yujil jel yi'aje' ja tek'uj wa'ini'.

- Lajan ts'eb'anel.

Wajtixa b'a jnajtik

Wajtixa b'a jnajtik
Ch'aktikta ja a'teli'
La ka'tiyi' sa'n ja jnantiki'
La ka'tikiyi sa'n ja jtatiki'
Ja b'a jecheki' ,
sajtolek oj jakontik
Ja b'a snepjel ju'uni'.
(spak'tsujel k'ab'al...)

JASTIK JUNUK OJ MAKUNUK B'A A'TELI.

- SAKAL JU'UN.
- SET'U'ANUM.
- NOK'WANUM.
- SB'AK'ANAL SOK SAT IXIM B'A TUKTUKIL YELAWIL.
- YELAWIL STE'IL LAPIS
- JU'UN B'A SOK YIJLAB'.
- JU'UN B'A SAT JU'UM.
- PUKWANUK B'A LO'IL JU'UN.

SCHAB'IL KAJE

Aa

B'A TS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- Lajan ts'eb'ananik sok ja wa moj jumasa'.
- Ek'an ts'ijb'an wa b'i'il b'a lechan ju'un ya'unej nok'an ja je'uman ju'uni'.
- Sts'ijb'an wa b'i'ili sok b'a oxuk wa moj ja ma'chunuk lekxa wila.

Aa

- Tsats k'uman wa b'i'ili sok ja sb'i'il wa moji'.
- K'ulan yijlab'il chab' oxuk wa moji sok ts'ijb'anyi ja sb'i'ili'.

- Je'ayi' wa ts'ijb'anel ja je'uman ju'uni' sok tojb'es b'a ayto sk'ana.
- Ts'ijb'anyi' ja sb'i'il ja ma' wa' sje'awi ju'uni' sok job'ayi' ta lexxakanel.

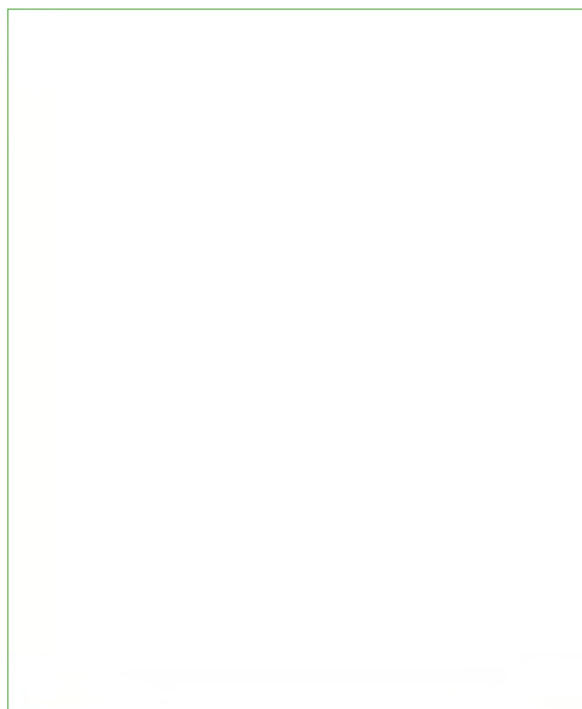
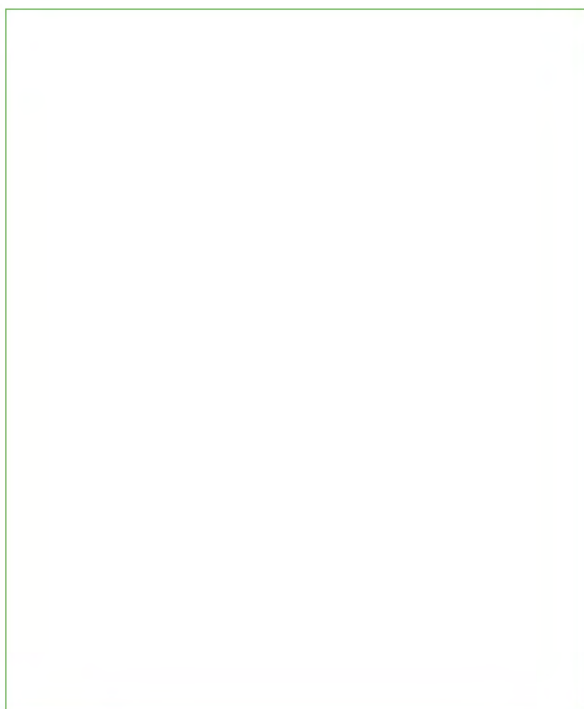
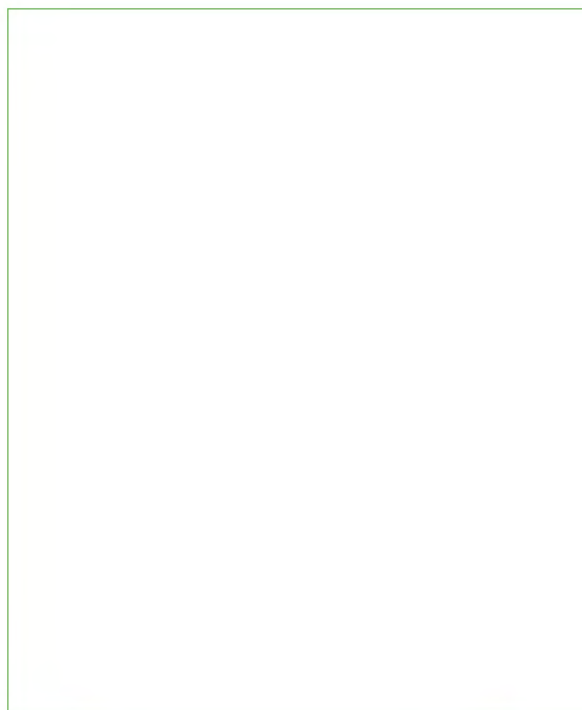
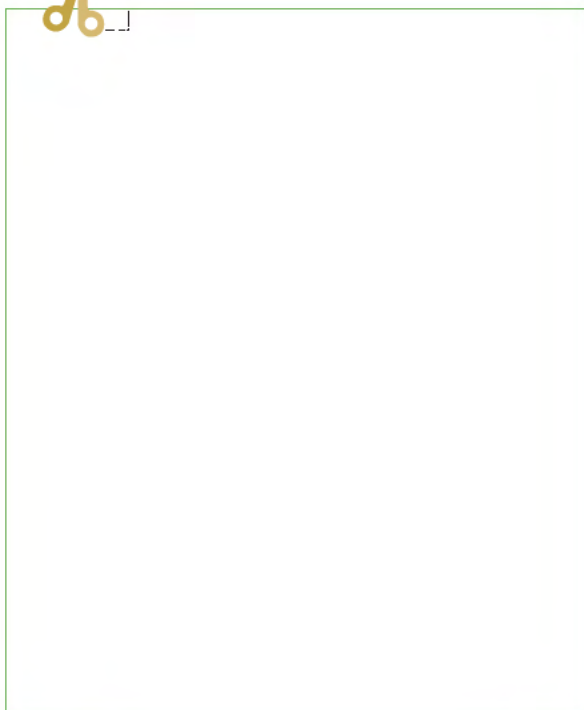
WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

Jastik wa xna'a ja b'a jach'oji'

- Job'anyi' junuk ja moj alijel ma chikan ma' lek wa xlo'lani b'a oj scholawab' jastal wa x-ajyi ja jach'uleji'.
- Tsamal maklanyi' slo'il ja ma'chunuk skoltaya scholjel ja lo'ili'.
- Jamanlek a'jakuk wa k'ujoli sok chola ja jastik junuk wa xch'ak ja na' yelawil ja iximi' sok a'ochuk yijlab'il.

- A'yi' yelawil ja jujune b'ak'ane iximi' sok k'ulan sb'i'il.
- Set'an b'a oj wa och nok'an b'a pukwanun ju'un sok ti' wa xtax b'a smojolil sb'ajtanil set'jel slamulab'il 149.

- K'uman sok ts'iktes ja jujunuk k'umal b'a iximi'.

k'		n		l			x		m
----	--	---	--	---	--	--	---	--	---

s		k		l			x		m
---	--	---	--	---	--	--	---	--	---

k'		k'		l			x		m
----	--	----	--	---	--	--	---	--	---

c	h		k		l			x	m
---	---	--	---	--	---	--	--	---	---

t'	s		j	t		l			x	m
----	---	--	---	---	--	---	--	--	---	---

- Ja k'umal jumasa' ch'akan ts'isb'an yajk'achil b'a jisanyaman.

- Alayab' ja je'uman ju'uni' oj sts'ijb'an b'a niwan lechan ak'inte'.
- Ts'ijb'an tuktukil sb'i'il ja ixim ja b'a janek' wa x-ana'a sb'aji'.

- Ulata'an wa tat awel jumasa' sok k'anayi' oj scholawab' jastal wa xpatk'ujulaxi ja jnantik iximi'.

- Spetsanil ja jastik junuk scholowab' wa tat-ameli' cholayab' wa moj jumasa'. Sok tsa'an k'ulan yijlab'il ja lo'il it ja walatayab' wa moji'.

- B'a yijlab'il ja k'uluneji' k'ulan yajk'achil b'a jun sakal ju'un sok oj wa ochuk yijlab'il.
- K'elan tsa'an sok job'ayi' wa nan sok wa tat, janek' a'ma yi'une skisjel ja jnantik ixim ja b'a jsak'aniltiki'

- Lo'lananik sok wa moj jumasa', jastal wa xyi'aj sk'isjel ja nantik ixim b'a jsak'aniltiki'.
- K'ulan yijlab'il ja jastik junuk lek yab'jel sok ja nantik ixiimi.

- Ts'ijb'an sb'i'il ja jastik junuk wa och yijlab'ili', sok k'uman tsats.

- Na'a sb'aj sok ch'akan ek'an sjsjel yaj la ch'aki a'ochyi' yelawil. Ts'a'an k'ulan jujunuk b'i'ilal jastal b'a wa stuluyi' ja tuktukil sat k'umali'.

ejal

ujts'd

ajan

ijkots

oxom

- K'elan ja sat jun jumasa' sok ts'ijban jun sat kumal.

Sat ju'un	Sk'e'ulab'il
a	
b	
b'	
ch	
ch'	
d	
e	
g	
i	
j	
k	
k'	
l	
m	

n	
o	
p	
r	
s	
t	
t'	
ts	
ts'	
u	
w	
x	
y	
'	
-	

- Na'a sb'aj sok ch'akan ek'an sjsjel, yajla ch'aki a'ochyi' yelawil, ts'a'an k'ulan jun yal sat k'umal.

b' aluch

ch' umix

ts' akol k' in

t' enan

- Spetsanal ja sat ju'uni' a'ek'uk b'a jun niwan ju'un b'a oj wa ochuk b'a sju'unil sok yijlab'il.
- K'elan ja ilab'ali' sok lo'iltan jastaltik yelaw waxa wila ja b'a jnantik iximi'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- K'elanlek sok lo'iltan yab' wa moj jumasa', ja wa nan sok ja tati', ma sok je'uman ju'un b'a oj smakla talek wa lo'ili.

Spatk'ujulajel jnantik ixim

Ja tatjun jumasa' ja najate'ili' yajnib'i wa xch'ak stul-e' ja jnantik ixim b'a alaji', wa'nb'i ochye' mek'an b'a wa sk'anawe'yi' ts'akatal ja ma'tik sak'anotikyujili' sok ja ma' wa xya'a jwa'eltiki'. Jach'b'i jastal iti' ja wa xyi'aj jun niwan skisjel ja jnantik lu'umk'inali'. Ja yajnab'i wa xch'ak ja jach'oji' wa x-ochkan: nichim, tsanxi kandela, wa stsikawe' pom, wa stsikawe' sib'ak, wa x-uk'xi schichil. Sok wa xk'anxikanyi' ts'akatal ja jnantik lu'umi' yuj ja tsamal ya'ata sb'a'al jlukumtiki' sok ja ya'a majan sk'ab' ja koltaniye' ja jmoj alijeltik jumasa'.

Yoxil kaje':

Aa

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- Ts'eb'antan ja sa'n sok yal k'ab'ali' ma tuk ts'eb'oj le'awik.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oja ek'uk machan junuk wa moji b'a sti' satilajel oj wa eluk yijb'alil sok oj cha ts'ijb'uk ja sb'i'ili'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'ile' ja ma'tik te'y b'a wa naji'.

Aa

- K'ulanyi' jun setet ja b'ajtan sat ju'un b'a niwani.

pech	on
Pancho	ek'
Jwan	Elvira
mut	chej
Rene	wakax
Adela	B'ajukub'
ajk'al	Sandra
ju'un	Oscar
Mingo	Lalo
sajb'en	Lorena
Chiyapa	Wilmar

- Ts'ijb'an ja niwak sat ju'un ja b'a lutu sok seteti'.

Aa

- K'anayi' wa nan sok wa tati oj scholawab' sb'ejlal ja jach'oji'.
- Cholayab' wa moj jumasa' ja jastik junuk aljiwab' ja b'a slo'il jach'oji'.
- Cholayab' wa moji b'a oj ja tojb'es yijlab'il ja jnantik iximi' ja b'a oj wa ochuk b'a ju'un yijlab'ili'.

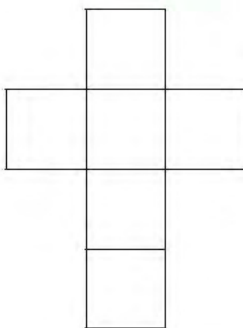
- A'ochuk yijlab'il sok b'oman, yajni lach'aki, set'an sok ti' oj ja ta b'a smojolil schab'il set'jel b'a b'ome a'tel 151.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sts'ijb'an b'a niwan lechan ak'intel' ja wa wa'teli'.

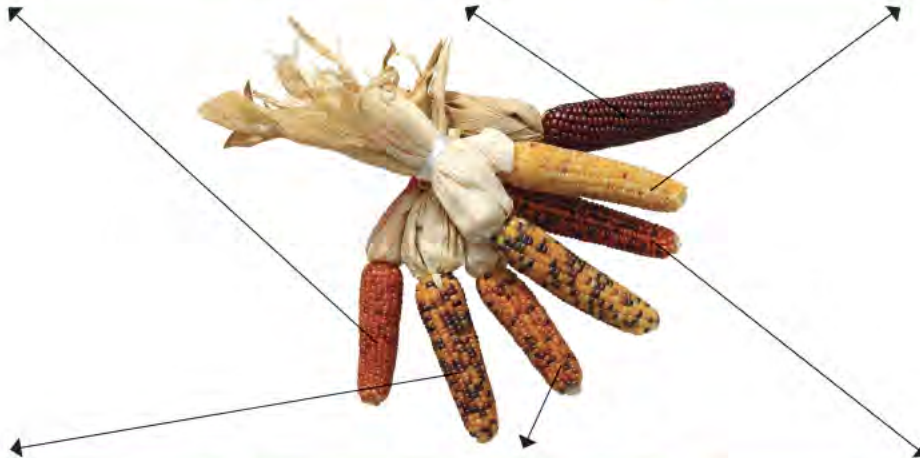
- Set'an ja ju'un b'a ek'el jisjeli' sok k'ulan jun kaja, sok k'anayi' ja je'uman ju'uni' oj skoltuka stojb'esel.
- Ts'ijb'an b'i'ilal b'a jujun sts'e'el ja yal kaja, b'a oj tajnan sok wa moj jumasa'.
- Ji'pa nalan cha'an sok k'uman tsats ja b'i'ilal wa xkan chikani, sok set'a ti' wa xtax b'a smojlil syoxil set'jel b'a b'ome a'tel 153.

- Ts'ijb'an b'a wa ju'un ja ek'ele b'i'ilal wa xkan fi' satilajeli'.
- Ts'ijb'an ja sb'i'ile' ja jujuntik yelawil ja nantik iximi'.

--	--	--

--	--	--

- K'ulan jujuntik yijlab'il ja jnantik iximi' ja b'a ts'ijb'anta sok ayi' yelawil.

--	--	--

--	--	--

- Set'an ja sat ju'un jumasa' sok nok'a b'a jun slam ju'um ja b'a wa x-eli' sok ja sb'i'il jnantik iximi', ti' wa xtax b'a smojolil schanil set'jel b'a slamulab'il ____.
- Choloyab' wa moj jumasa' jastik tik'e iximil wa xtax b'a wa naji sok a'ochuk yijlab'il.

- K'anayi' oj skoltuka ja je'uman ju'uni' b'a sts'ijb'ajel ja jujantik sb'i'il ja ixim wa xtax b'a wa naji'.

- Sok ja jnantik ixim wa xtax b'a snajts'il sneb'jel ju'uni, sok ts'ijb'an sb'i'ile.

- Set'an ja sb'i'il ja ixim jumasa' sok nok'o b'a wa ju'un yijlab'il.
T'i' oj ja set b'a sjo'il slamulab'il 157.

- Maklan oj sk'umuk wa moj jumasa' sok ab'an ta junxta yab'al ja k'uman ja we'ni'.
- Ts'eb'ananik sok wa moji jach' yaman ja k'ab'ex b'a stojb'esel niwan setan b'a oj k'ulaxuk chane ma jo'e k'ole a'tel.

Jomel b'ejyun tak'in

Laje' laje' jmoj alijel.

Laje' laje' mok mok'anik.

Laje' laje' jmoj alijel.

Mok je kanan tsa'an.

Ts'eleli waji tan bejyun tak'ini.

Ts'eleli mok'i tan ja bejyum tak'ini.

Kechan *k'an waj ixim.*

Kanye' sak'an.

- Tsomab'ajik ts'ub'e a'tel b'a jastik yelawil ja ixim ja wi'ajkan ja b'ajexi'.
- Ts'ijb'an yal tase ju'un b'a chikan jastik yelawil ja ixim ja wi'uneji'.
- Junta lajan tsatslek oj ja k'umukex ja tase ju'uni'.
- Tsa'awik chab' tik'e ja k'umali' june wa xya chijkajuk jastal b'a schab'il ja' sb'i'il ja iximi. Sok ts'ijb'an.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- Ja yajni wa'n sk'umajel ja je'uma ju'uni', tsajlan och sok jun ja yal k'ab'.
- K'uman ja tuch'il ja ju'uni' man oj elukawujil stojlal.

Jach'oj

Ja ja'ch'oji' lajan sokni jun niwan k'in wa sk'ulane' ja jnan jtati'. Ja'yujil wa schapawe' jun swa'ele', wa xya'we' ek'uk schichil, yuj jach'ni k'ajyelexani wa xk'anxiyi'ile' ts'ak'atal ja jach'ulumis' sok ja kuchuman ja kala nantik iximi'.

- Koltanab'aj sok sk'umajel ja je'uman ju'uni chab' oxuk ek'ele'.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj scholawab' tuktukil lo'il jastal jach'ulanel.

SCHANIL KAJE

A a

B'A TS'IJB'ANEL:

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- Ek'an a'yi' sa'n jujun yaman wa moji sok k'anayi jun telb'ech.
- A'yi' jun ts'eb'oj ma neb'awik ja nichim k'umali'.

Ts'ened

Ja tse'neli' wa xya lekb'ukotik ja b'a jnajtiki',
Wa xya niwanb'uk ja jlekilaltiki'
ja b'a jastik junuk wa xk'ulaxi'
Ja' jun sniwanil sok yilulab'il ja jlekilaltiki'.

Mi' ma' sb'aj.

- Ek'an b'a sti'satilajel ala wa b'i'ili sok ts'ijb'akan b'a niwan lechan ju'un.
- Job'ayi' ja je'uman ju'un ta lek kanel wa b'i'il sok k'uman tsats.
- Ts'ijb'an yajk'achil wa b'i'il sok ja jastal skoltaya ja je'uman ju'uni'

A a

- Ts'ijb'an ili' oxuk sb'i'il yal ak'ixuk sok oxuk yalkerem ja wa moj neb'uman ju'uni'

Yajtab'	Sb'i'il yal kerem

Yajtab'	Sb'i'il yal ak'ix

SK'ULAJEL KECHAN B'A K'UMAL.

Jastik wa xna'atik b'a jach'oji'.

- Tsomo a'b'ajex sok wa moj jumasa' sok lo'iltanik jastik wa xna'xi ja b'a jach'oji'.
- Jastal a'ma wa xyi'aj stalnajel ja jnantik iximi b'a mi' oj xojb'uki.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- Job'awik sok jun ma' ayxa sk'ujol oj xcholawab'yex jastal stalnajel ja jnantik iximi'.
- K'anayi' koltanel ja je'uman ju'uni' b'a oj lokxuk jun ixuk b'a ayxa sk'ujol b'a oj cholawab'yex jastik junuk wa xtojb'isok ja jnantik iximi'.

- Tsamal job'a jastal wa xyi'aj schapjel sok ja tuktukil wa'el jumasa'.
- K'anayi' jitsan ts'akatal sok ja jastik schola ja ma' ayxa sk'ujoli'.
- K'anayi' ja ma' ayxa sk'ujoli' oj smaklawi' jun yal lo'il sok alawik b'a ja petsanilex.

Naney: "B'a jlekiltik jsak'aniltiki,
 ja'ni ay kala jasp'ajtiki, jastik oj k'ulaxuki,
 jastik tea'y b'a jk'ujoltiki
 sok ja jastik oj jmajlatik b'a jlekilaltiki".

- K'elawik wa'nk'a xyi'aj slekikal, alawiyab' un chab' ek'eluk sok spetsanal wa k'ujulexi'.
- Majlan wa choli b'a oj ch'aka wale' ja jastik junuk ja wab' ja wa xyi'aj sk'uljel sok ja jnantik iximi
- A'ochuk yijlab'il ja jastik junuk wa xk'ulxi b'a wa xkab'tik sok ja jnantik iximi', b'a ti' oj ochuk b'a ju'un sok yijlab'il.

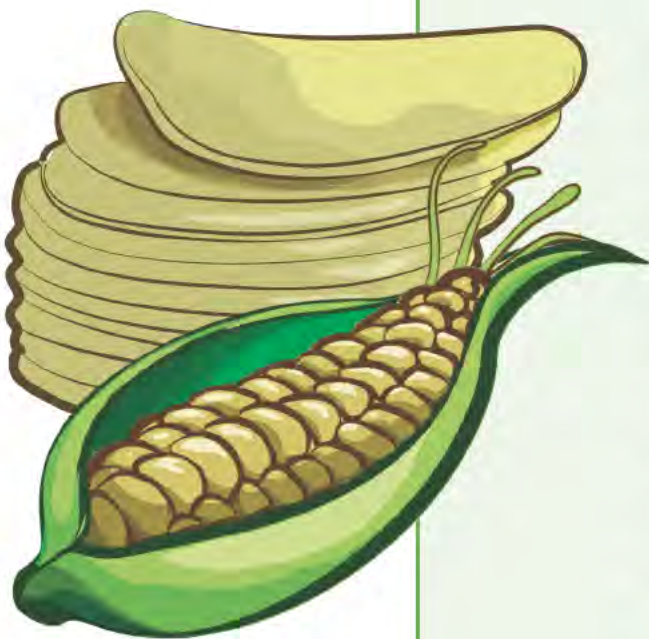
- K'anayi' ja je'uman ju'uni jastal oj tojb'uk oche ja ju'un sok yijlab'ili.

Sk'umjel ju'un

Le'a sk'umjel ju'un:

- Le'a a' koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a oj k'umaxuk ja lo'il b'a jnantik iximi'.
- Maklan tojlek jastal wa sk'uman ja je'uman ju'uni', ja'xa we'n tsajla och sok juna yal k'ab'. Sok k'uman chab' oxuk ek'ek'e man oj ch'aka neb'kani

Staxel ixim

Ja swinkil ja lu'umk'inali' jitsan jastik junuk ya'akan oj swa'eluk ja yuntikili'; yujxta mi' sk'anawe', kechantab'i wa sk'anawe' oj slo'e' tek'ul jumasa'. Yujxtab'i mi'b'i xb'ut'ye', jelb'i yi'aje' ja wa'ini'. Junb'i ek'ele ja swinkil ja lu'umk'inali' sk'apab'iyi' ixim ja yuntikili'. Ja ye'nle'i jelb'ilek yab'ye' yajnib'i och b'a yaltsile'i cha ti'b'i sk'anawe'yi' jitsan ts'akatal, ja'b'i yuj ja iximi' ja ya'n k'ak'u ja'nib'i jwa'eltik-a sok yuj ja jba'k'telanunejtiki'.

PAKWANEL:

- Lo'iltan jastik junuk ja b'a mi'lek ja wab' sb'elali' ja a'tel jumasa' sok ja b'a ayto kan kechan b'a ja neb'i'.
- Jastal a'tejiyex sok wa moj jumasa'.
- Skoltaya a'ma ja wa nan sok wa tati'.
- lo'iltan jastik junuk ja neb'a b'a jnantik iximi'
- jastik ja neb'a b'a niwan sat k'umali'
- Kumxan b'a slamil b'a mi' ochkan ja wolomi'.
- Yi'aj a'ma slekil ja wa moj jumasa' ja wa ju'un sok yijlab'ili'.

SCHAB'IL CHAPAN A'TEL

SB'I'IL JA CHAPAN A'TELI': Xi'wanel

SB'EJLAL A'TEL: Jtsomjel jb'ajtik b'a monjel sok b'a stak'inil ja b'a jsak'aniltiki'.

SLAJELK'OT A'TEL: La ki'tik sniwanil sok oj choltik ja jastik junuk wa xna'atik sok ja b'a lek wa xko' jk'ujoltik ja ma'tik wa stejkan b'a xi'waneli'.

B'AJTANIL KAJE

Aa

B'A TS'IJB'ANEL:

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

JASTIK JUNUK OJ MAKUNUK B'A A'TELI'.

- SAKAL JU'UN.
- SET'WANUM.
- PIMIL LECHAN JU'UN.
- TUKTUKIL TEK'UL.
- TUKTUKIL WA'ELAL
- XAJKITAJ.
- JU'UN B'A SOK YIJLAB'IL.
- JU'UN B'A SOK SAT JUN.

- A'ayi' sa'n wa moj jumasa' sok ts'eb'anan.

Jastal aytik

Jel lek kila ja k'umaltiki', jel tsamal a'yon.
Jel lek kila ja k'umaltiki', jastal aya ja we'ni'.
Lek ayon, lek ayon, ja'xa we'nlexi.
Lekni, lekni, sa'n ja petsanilex.
Jel lek kila ja k'umaltiki', la'xa jneb'tik ju'un.
Jel lek kila ja k'umaltiki', la'xa ts'ijb'anukofik.
Lajan lajan oj jneb'tikik.
Mi'ma' oj kanuk patikajel.

- Yajni ch'akta ts'eb'anan sok wa moj jumasa', ala jastal wa b'i'ili sok ja sb'i'il ja wa nan sok wa tati'.

- K'ulan jun yijlab'il b'a jastal wala wa'yex ja b'a wa na'ji'.

- K'elan sok lo'iltan ja jasjunuk wa'ne' sk'uljel ja b'a ijlab'i'.

- Le'a oxe a'moj, ka'axik machan ja b'a lib'anyaman ja sat ju'uni' sok k'umanik tsatslek.
- Le'a chanuk jastik b'a yoj na'its sok ts'ijb'an sb'i'il.

SK'ULAJEL KECHAN B'A K'UMAL

Jastik wa xna'a b'a xi'waneli:

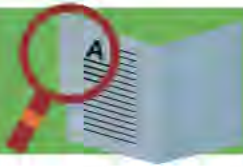
- Chola jastal wa xkoltan jb'ajtik sok ja jmoj alijeltiki'.
- Chola jastal wa xka'aj jb'ajtik sa'n sok ja jmoj alijeltiki'.
- Wa'n a'ma x-ana'a jastal wa xi'waniye' ja wa nan sok wa tati'.
- K'ulan yijlab'il jastal wa xyi'aj xi'jel ja wa me'xepi' sok ja jtat aweltiki'.

- Cholayab' wa moj jumasa' jastik sb'ejlal ja wa wa'teli'.
- Job'ayi' wa me'xepi ma ja' wa tat aweli' jastik junuk wa xkan chapan ja b'a altsilali'

- K'ulan yijlab'il ja jastik junuk wa xchapxikani ja b'a jun k'in altsilali', tsa'an oj ja set'e, ti' wa xtax b'a swakil set'jel b'a slamulab'il 159.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- Chapa a'b'aj sok ja je'uman ju'uni' b'a oj ja le'ex stojolil jastal oj loxkuk jun ma' ayxa sk'ujul b'a oj scholawab'yex jastal wa x-ajyi' jun xi'wanel.
- A'yi' sa'n ja wa loki' sok maklanlek stojil ja jastik junuk oj scholi'.
- K'ulan yijlab'il jastal wa xk'e'i, wa sta'a snalan sok wa xch'aki ja lo'ili'.

- Ts'ijb'an sb'i'il ja jastik junuk wa och yijlab'ili'.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sts'ijb'a b'a niwan lechan ak'inte' ja jastik junuk ja ch'aka ts'ijb'a.
- K'uman tsats ja jastik junuk ja ts'ijb'uneji' sok tojb'es b'a mi' lekuki'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- Koltanab'aj sok ja je'uman ju'uni' b'a lajan oj ja k'umukex ja ts'ijb'unub'ali'.
- Tsajlan och sok juna yal k'ab' ja chol ju'uni sok k'uman och tsats.

Xiwanum

Ja niwan k'in kujlajel yujile' ja me'jun tatjun jumasa' ja najate'ili' ja b'a jujun yaman kulan jsak'aniltiki'. Ja'b'i ti' wa xtax jun niwan sna'ulab'ile' ja'b'il ja'b'il wa xk'ulaxiyi'ile' a yaltsile' ja ma'tik chamyeta. Jastal b'a yal untik, sok b'a niwan altsilal. B'a k'ak'u jawi t'ilanb'i wa xchapxiyi'ilekan swa'ele' ma chikan jastik junuk ja b'a oj jak sjik'na sk'ujule' a b'a sk'ak'ujil k'inil altsilali'.

- K'ulan yijlab'il ja jastik junuk ja wab' stojil b'a xi'waneli'.

- Ts'eb'anan tsatslek.

Wajtixa b'a jnajtik

Wajtikxa b'a jnajtik
 Ch'aktikta ja a'teli'
 La ka'tiyi' sa'n ja jnantiki'
 La ka'tikiyi sa'n ja jtatiki'
 Ja b'a jecheli',
 sajtolek oj jakontik
 Ja b'a snepjel ju'uni'.

SCHAB'IL KAJE':

B'A TS'IJBANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'ats'ijb'aneli'.

- Ts'eb'antan ja sa'n yal k'ab'ali ma tuk ts'eb'oj.
- Ek'an ts'ijb'an wa b'i'ili ja b'a niwan lechan ju'uni' b'a ya'unej ja je'uman ju'uni'.
- Ts'ijb'a sb'i'ile' mach'tik te'y b'a wa na'ji'.

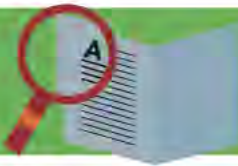

- K'uman tsats jujun yaman ja b'i'ilal jumasa'.

- K'ulan yijlab'il ja ma'tik jel lekxa wila b'ajsoki' sok cha ts'ijb'an ja sb'i'ile'i'.

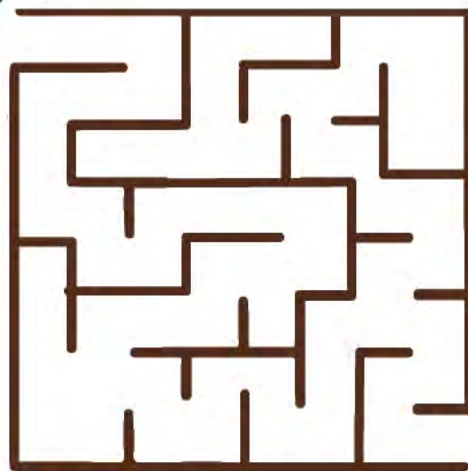
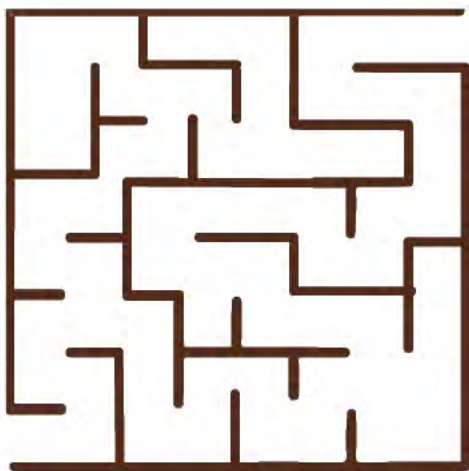

- Ts'ijb'a ja sb'i'il ja je'uman ju'uni'.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- K'anayi' jun ma' ayxa sk'ujol b'a oj scholawab' jastal wa x-ajyi' ja xi'waneli'.
- Maklanlek stojil ja yajni wa'n choljel ja xi'waneli'.
- Chikan b'a jastik junuk ochkan ja wolom b'a xi'waneli', choloyab' wa moji'.
- K'ulan yijlab'il jastal wa x-ajyi' ja xi'waneli'

- Ja b'a yi'lab'ili', ts'ijb'an ja tuktukil sb'i'ili'.

- K'utsu ja sat ju'uni sok nok'a, tojb'es och jastal sok sb'i'il moj alijeltik, ti' wa xtax b'a sjukil set'jel b'ome a'tel 161w.
- Ja b'i'ilal ja tojb'esi ts'ijb'a ili'.

- K'uman tsats ja b'i'il ja ts'ijb'unji'.
- Alayab' ja je'uman ju'un oj sts'ijb'uk ja b'i'ilal b'a niwa lechan a'k'inte'.
- Ts'ib'an yajk'achil ja b'i'ilalali' sok k'umanyi' ja wa nan sok ja wa tati'.

- Job'anyi' wa tat-aweli ma chikan ma' lekxa wilab'aj sok b'a oj scholawi' ja x'iwaneli'.
- Choloyab' wa moj jumasa' jastik cholji a'wab'i'.
- K'ulan yijlab'il ja jastik cholji a'wab'i'.

- Job'ayi' wa nan sok wa tati' jastik sniwanil skisjel yi'unej ja xi'waneli'.
- Job'ayi ja tuk wa moj jumasa' jastal wa sk'ulaye' ja xi'wanel b'a snaje'i'.

- Chapan sok lajan wa moj jumasa' jastal wa sk'an swa'el ja altsilali'.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni oj skoltuka sts'ijb'ajel ja sb'i'il ja jastik junuk wa xmakuni b'a xi'waneli'

- K'anayi' ja koltajel sok ja je'uman ju'uni b'a oj ja ts'ijb'an ili' ja ch'ab' tik'e sat k'umali'.
- Ch'in sat ju'un.

- Niwan sat ju'un.

- K'ana koltajel sok ja je'uman ju'uni ts'ijb'an b'i'ilal.

JMOJ NEB'UMAN JU'UN.	JASTIK WA XMAKUNI B'A XI'WANEL.
	

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- K'uman tsats ja ju'un sok ja je'umani b'a janek' mi' wa xlanjwujij' k'ana koltajel.
- Tsajlan och jujuntik chol ja sk'umjel ja ju'uni' sok juna yal k'ab'.

Xi'wanel

Ja najate'ili' ja tatjun jumasa' ya'awe'b'i kujlajuk jun sk'ak'ujil ja yajni wa xch'ak tsanxuk ja kandela b'a chamwinik jumasa'. Jab'i ja jastik junuk wa xmanxiyi'ile' ja b'a wa xkan pachan b'a oj swa'eluk oj slo'e' ma oj yu'e'i, ja'b'a wa sta'awe' b'a schab'il ska'k'ujil noviembre. Sok ja jastik wa xkan pachani ja wa xi'a sb'aje'sok ja nanal tatali sok ja yuntikili', Ja'yujil kechan wa smajla oj k'otuk ja yuntikili cha jach'ni ja ni'alal jumasa', wani scha smajla xijel ja ye'nle'i'. Mi'b'i lomuk ja tsomjel iti' wa xmakuni b'a jun niwan kisjel, b'a schapjel jun a'tel, ma b'a wa slajawe' jastal oj ajoyuke jun tsamal sak'anile' ja b'a jnantik lu'umk'inali'.

A a

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- Ts'eb'an ja sa'n yal k'ab'ali', ma tuk smoj, sok k'umanik tsats ja lo'ili'.

*“Ja tseneli’ wa sje’a jlekilaltik b’a jsak’aniltiki,
wa sje’a tsamal jsak’aniltik sok ye’n Wawal ja b’a
sje’jel jlekilaltiki”*

- Lo'iltan ja ijlab'al sok ts'ijban jastal wa xjobjiwi'i'.

Jastik junuk ay: _____

Jastal ay: _____

Ja syuj lom tey tiwi': _____

- K'ulan yijlab'il ja jastal wa x-ajyi' xi'wanel ja b'a kulan sak'aniltiki'.

- Cholayab' wa moj jumasa' jastik sb'ejlal wa wa'teli'.
- Ts'iktes ja sb'i'il b'a ayto sk'ana jun sat ju'uni'.

po'____m

k'____m

k'a'____m

ask____l

n____r____ni

m____v____l

ta____an k'u

pa____al wa'e

pa____an s____k'

tsi____ub'a____b'a____et

- B'a jun slam ja b'a wa ju'un sok yijlab'i ts'ijb'an jujun yaman.

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wa xna'a b'a altsilal:

- K'anayi' ja wa nan sok wa tati' oj xcholawab' jastal wa xyawe'yi' ja xi'waneli'sok ja wa moj alijeli'.
- Spetsanal ja jastik junuk cholji a'wab'i, cholayi' wa moj jumasa'.
- Maklanlek sok ja lo'il oj schol wa moji sok a'a slaj sb'aj sok ja b'a wa b'aji'.
- K'ulan yijlab'il ja jastik junuk wa chapxi b'a jun k'in altsilali', ti' wa xtax b'a swaxake'il set'jel b'a slamulab'il 163.

- Yajni lach'aki set'an b'a oj wa ochuk b'a ju'un yijlab'il.
- Spetsanil ja b'i'ilali' jastik junuk wa xkan pachan b'a altsilali, ch'ak a'ochkan ju'un ili'.

- K'anayi' oj skoltuka ja je'uman ju'uni' b'a oj ja ts'ib'uk tuk sb'i'il jastik junuk wa xkan pachan b'a swa'el ja altsilali'.

- Spetsanil ja jastik b'i'ilal ja ts'ijb'uneji k'uman tsats.
- Job'oyi' sb'i'il ja wa moj alijel jumasa' sok ts'ijb'a ili'.

- K'uman ja sb'i'il jastik junuk ts'ijb'unub'ali sok set'a b'a ja tojb'es b'a tajnel. Ti' wa xtax b'a sb'alune'il set'jel b'ome a'tel 165.

- Set'a ja saf ju'un jumasa' sok tojb'es tuktukil b'i'ilal, ti wa xtax b'a slajune'il set'jel b'ome a'tel 167.

- Cholan tuk smoj jastik junuk jastal ja wab'unej ja b'a sb'ejlal ja xi'waneli'.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj skoltuka slejel yijlab'il sok a'a ochuk ili' ja'b'a oj tojb'uk ja ju'un b'a yijlab'ili'.

- Ts'ijb'a ili ja sb'i'il ja jastik wa och yijlab'ili'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- K'uman ja jujantik ts'ijb'unub'ali' sok set'a b'a oj wa ochuk b'a wa ju'un sok yijlab'. Ti' wa xtax b'a sjuluche'il set'jel b'ome a'tel 169.

- K'uman b'a sti' sat wa moj jumsa' b'a oj yalawab' ta lekxa wana sk'umjel.
- Maklan wa moj jumasa' ta lekxa wa sk'umaye'.
- Koltan a'b'aj sok ja je'uman ju'uni' b'a tsamal oj kanan sk'umjel.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj skoltuka sk'umajel ja ju'uni'.

- Tsajlan och sok ja te'il lapis ja b'a chol wan sk'umajel ja je'uman ju'uni'.

Kulanb'i yujile' ja b'a swinkil Jontana'i ja b'a b'ajtan sk'ak'ujil ja yixawil ja nobyembre ja b'i b'a yoj akwali' wa xya'wekan pachan wa'el b'a oj swa'eluk ja altsilal jumasa'. Ja'xa b'a sk'ak'ujil schab'il ja yixawil nobyembre sajto wa xk'eye' ja xi'waneli, sok ja state'i', sni'ale' ja keremtik jumasa'. Ja'xa cho ixuke'i malanb'i wa'ne' schapjel ja wa'elali', yajni wa'nxa sna'awe' janek' oj sta' sb'aje'i, ti'xa wa xyala ja tat-awelal oj wa'uke' ja sta'a nalan k'ak'u'.

SCHANIL KAJE

A a

B'ATS'IJB'ANEL

Kulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- Ts'eb'anan sok wa moj jumasa' ma alawik ja nichim lo'ili'.

Ts'enel

Ja ts'eneli' wa xya lekb'ukotik ja b'a jnajtiki',

Wa xya niwanb'uk ja jlekilaltiki'

b'a jastik junuk wa xk'ulaxi'

Ja jun sniwanil sok yilulab'il ja jlekilaltiki'.

Cha a'nima' ja ts'eneli' mi' wa xmanxi,

Mi' t'ilanuk sk'anjel, mi' cha t'ilanuk smajel sok mi' x-elk'axi',

Lajan sok mi' ma' wa xyi'a slekil ja yajni mi' wa xk'eb'xi'i'.

Mi' ma' sb'aj.

- K'ela ja yijlab'il te'yi' sok chola jastalma ay ja sk'ujuli'.
- Ch'akan a'ayi' sa'n ja wa moj jumasa', sok yamayi ja stojil k'ab'i sok ayi'ile jun telb'ech.
- Je'a sok jun yijlab'il ja jastal wa xje'atik ja jsatik ja lek aytiki' sok ja tajkelotiki.

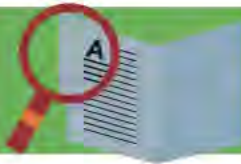
SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI

Jastik wa xna'a.

- Cholan t'usan yaman ja jastik wa xjula k'ujol b'a jun xi'waneli'.
- Jastal wa xka'tikiyi'ile' sa'n ja ma'tik ayxa sk'ujuli'.
- Jastik a'telil wa sk'ulaye' ja ixuke' jumasa' b'a na'itsi'.
- Jastal a'ma wa xya'awe'yi' sa'n ja keremtik sok ja ma' ayxa sk'ujuli.
- Jastal wa x-ochye' lo'il ja ma'tik ayxa sk'ujuli, k'ulanyi' yijlab'il.

- Cholayab' wa moj jumasa' jastik sb'ej wa wa'teli'.
- Ja wa wa'teli' k'ulan yajk'achil b'a jun sat ju'un b'a oj wajuk b'a ju'un sok yijlab'.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- Mach'tik a'ma junuk oj skoltayotik ja b'a lo'il xi'waneli'.
- K'anayi' wa koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a lajan oj ja le'ex ma'chunuk oj scholawab'yex ja lo'il xi'waneli'.
- Job'an sok wa nan sok wa tati', jastal wa xyi'a sa'n ja ma'tik ayxa sk'ujoli'.
- Ch'ab'an sok maklanlek stojil ja slo'iltajel ja xi'waneli'.
- K'anayi' ts'akatal ja choluman lo'ili' sok alayab' la lo'il iti'.

“B'a jlekiltik jsak'aniltiki, ja'ni b'a jastik junuk ka'teltiki, jastik wa xk'ana jk'ultiki sok ja jastik wa'antik wa'n smajlajeli b'a lekilaltiki”.

- K'ulan yijlab'il ja jastal wa xk'ulaxi' b'a jun x'iwaneli' ja b'a wa me'xepi ma b'a wa tat-awel.

SK'UMJEL JU'UN

Sele'a sk'umjel ju'un.

- K'anayi' oj skoltuka ja je'uman ju'uni' b'a oj k'umaxuk ja xe'n lo'ili'.
- Maklanlek jastal wa xk'umaxi sok nochiyi' juna yalk'ab ja we'ni'.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sk'umuk jitsan ek'ele man oj b'ob'ukawujil ja tu'ch'il.

Sb'ejlal ja xi'waneli'

Ja tatjun jumasa' ja najate'ili' yawe'b'i kulan jun sk'ak'ujil ja yajni wa xch'ak tsanxukan skandela'il sok ja wa x-ochkan snichmalil ja b'a mukan yaman ja chamwiniki. Sok ja wa xkan pachan swa'ele' ja jujune yak'walil ja wa xjak k'ujolal wa xjaky'e' slejel jastik junuk oj yab'ye'i. Ja b'iyujil wa xkan pachan wa'elal, pan, chokolate, te'k'ul jumasa'. Ja iti' ja b'i jun niwan sje'ulab'il skisulab'il ja tat awelal sok ja tatal jumasa' wa xyi'aje xi'jel, Ja'xa yenle'i nakaxa chapane' smajlajel ja ma'tik oj k'otuke' xi'waneli'.

- B'a spetsanal ja wa wa'teli' tsono ja slam b'a kanel chikan ja b'a oj tojb'uk ja ju'un sok yijlab'i'.
- Je'ayi' sok choloyab' ja wa moj jumasa' wa ju'un sok yijlab'ili'.

PAKWANEL:

- Jastik a'telil ja tsamal ja wab' sk'ulajeli'.
- B'a a'telil ja wokol ja wab' mi' b'ob'awuji'.
- Ch'ak a'ma ja na' sk'umajel ja ju'uni'.
- Tojb'ima tsamal ja ju'un sok yijlab'ili'.
- Ja'b'a mi' ochlek ja wolomi', k'anayi' ja je'uman ju'un oj skoltuka.
- Ts'ijban jastik junuk b'a lek ja wila'
- Chola' jastik junuk ja neb'a b'a a'teli'

SYOXIL CHAPAN A'TEL

SB'I'IL JA CHAPAN A'TELI': K'uluman oxom.

Slajelk'ot a'tel: Oj choltik jastik wa xna'atik, jastik wa xjulk'ujoltik, sok slekil kalts'iltik ja b'a k'uluj oximi' ma jastik junuk wa xmakuni b'a ja b'a yoj na'itsi'.

Aa

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

JASTIK JUNUK OJ MAKUNUK B'A A'TELI.

- SAKAL JU'UN.
- SET'WANUN.
- NOK'WANUM.
- CHAKAL LU'UM, B'AX SOK
- SAKAL LOKOK.
- JU'UN B'A SOK YIJLAB'IL.
- JU'UN B'A SOK SAT JU'UN.

- A'yi' sa'n ja wa moj jumasa' sok a'ko'uk ts'inan ja wa olomi' yajnila ch'aki a'yi'ile' jun telb'ech.
- Ts'eb'antan ja yal ts'eb'oji' ma le'awik tuk smoj.

sts'eb'oj.

A,e,i,o,u, ojxa jneb'tik ju'un
Mi wokoluk ja sneb'jeli'
Kechan sk'ana ja kiptiki',
A,e,i,o,u, ojxa jneb'tik ju'un.

Ja ke'ntiki' ayni' jun ochel olomtik
jastal tojb'el ja ju'untiki',
a, e, i, o, u ojxa jneb'tik ju'un b'a jlekilaltik.

- Ek'an b'a sti'satilajel sok ts'ib'an wa b'i'il b'a lechan ak'inte'.
- Yajni' xch'aka ts'ijb'ani job'ayi' wa moj jumasa' ta mi' jomeluk.
- Ts'ijb'an chab' oxuk sb'i'il wa moj jumasa' b'a lechan ak'inte'.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni oj skoltuka stojb'esel ja b'i'ilal b'a jomeli'.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochuk yelawil ja jasunk wa x-ana'a' ja b'a k'uluman oxomi' tsa'an oj ja set'e. ti' wa xtax b'a smojolil slachawe'il set'jel b'a slamilab'il 171.

- Job'ayi' ja wa nan sok wa tati' mach'tik junuk ja wa sna'awe' sk'uljel ja oxomi.
- Lo'iltan sok wa moj jumasa' jastik junuk' wa sna'awe' ja k'ulaman oxomi' sok jastik junuk wa xmakuni b'a yoj na'itsi'.
- K'ulan yijlab'il b'a tsamal oj kanuk sok set'a, ti' oj ochuk b'a ak'inte pukwanum.
- Lo'il b'a ti' wa xta sb'a smojolil oxlajune'il set'jel b'a slamulab'il 173.

Sek' wa'el

pach pom

yoxmal ixim

yoxmal chenek'

Samet sok waj

xalu

SK'ULAJEL KECHAN B'A K'UMAL

jastik wa xna'a'.

- Lo'iltan ja jastik junuk ja wab'unej ja b'a sk'uljel oxomi'.
- Jo'b'oyi' ja wa me'xepi' jastal wa xtojb'i sok jastik junuk wa xmakuni ja b'a sk'ulajel oxomi'.
- Choloyab' wa moj jumasa' ma'tik wa xch'aka na' sb'aj ja k'uluman oxomi'.
- Job'ayi' wa nani jastik junuk wa sna'awe' sk'uljel ja k'uluman oxomi'.
- K'ulan yijlab'il sok a'och yelawil ja jastik yalawab' ja wa nani'.

- Ts'ijb'an sb'i'il spetsanal ja jastik yalawab' ja wa nani'.

- Ts'iktes jujune' ja jastik me'yuki' b'a oj kanuk stojolil ja yal lo'ili

OXOM JANANI' MISI'
 LOKOK TS'I'I' SAMET
 MUT SEK' YOXOM
 AJK'ACH

SK'ULAN _____ JA JNANI'

SUK'U OXOM JA _____

SPOJO OXOM JA _____

_____ AJK'ACH OXOM JA JWATSI'

STSA'A _____ JA JME'XEPI'

SMANA _____ OXOM JA JWATSI'

- Ts'ijb'an ja jastik junuk wa sk'ulan ja k'ula oxom jumasa'.

WA XLE'A MA' OJ XCHOLKAB'I

jastik wa xna'a'.

- Chapa sok k'anayi' ja wa je'uman ju'uni' b'a oj ja lok-exjani' jun ixuk k'ula oxom, ja b'a wa xneb'xi ju'uni' b'a oj slo'iltawi' jastal wa sk'ulan ja oxomi', sok tuktukil jastik wa xmakuni b'a yoj na'itsi'.
- A'yi' tsamal sa'n ja ixuki' sok maklayi'lek ja jastik oj scholowab'i.
- K'anayi' oj skoltaya ja je'uman ju'uni', sok job'oyi' spetsanal ja jastik wa x-ak'ana' oj ja neb'i' ja b'a k'uluj oxomi'.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochyi' yelawil ja jastik yalawab' ja ixuki'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'ili' ja jastik wa k'uluneji'.

- Lo'iltan spetsanil ja jastik yala' ja ixuk k'ula oxomi'.
- K'anayi' ts'akatal ja ixuki' yuj ja xchelowab'i' ja jastik junuk wa sna'a'i'.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochyi' yelawil ja jastik ju'nuk b'a lek ja wab'i' b'a slo'iltan ja ixuk k'ula oxomi'.

- Lo'iltan sok ts'ijb'an spets'anil jastik junuk ja neb'a ja it xchelowab'i' ja ixuk k'ula oxomi'.

- Alyab'i' ja je'uman ju'uni' oj ts'ijb'an b'a lechan a'k'inte' sok stob'es ja b'a mi' lek ayuki'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- A'layab'i ja wa je'uman ju'uni' oj skoltaya' b'a oj ja k'umuk ja jastal cholji ja wab' yuj ja k'ula oxomi'.
- Maklanlek ja je'uman ju'uni' ja wan sk'umajeli', soka jun ja yala k'ab' tsajlan ja chole sat ju'uni'.

K'ULOMAN OXOM

Ja' ixuki' slo'ilta', ja'b'i' ja najate'ili' jel b'i tsamal wa sk'ulane' ja oxomi', sek', ch'ub', yojket, samet, sok tuktukil ja jastik wa stob'ese', jelb'i xmakuni' yujile' yujb'i' ja ayi' ja najate'i' mi'b'i' jas wa sta'awe' ja b'a jmakunuk yujile'i' ja ba stob'ese' ja swa'ele'i', ja ti'xa b'i sle'awe' ja lokoki' b'a oj ya'teltaye' ja'chuk takal takal sne'b'awe'b'i ja sk'ulajel spetsanal ja jastik wa xmakuniyujile'i' ja b'a yoj na'itsi'. Jelnib'i yilawe' ja wokoli', ja'chuk wa'nb'i sk'ulane' jitsan lek oxom, b'a oj eluke' xchonjel b'a tuktukil kulan sak'anile' ja ja smoje'i'. Kechanb'i wa xya'awe' sjeltesel sok iximil, chenek', kajpe sok ayb'i ma' wa stupoj sok tak'inil. Sok jach'b'i jastal iti' tojb'i t'usan ja swokole'i'. Jelnib'i jitsan ja ixuke'i' ja ma'tik wa sk'ulane' ja a'tel iti'. ja'b'i'yujil ja ixuke'i' jel b'i ts'ikan ja s-olome'i' ja yujil jelb'i sna'awe' jastal wa sta'awe' ja stak'ine'i'.

- Yajni' ch'akta k'umjel ja ju'uni', lo'iltan ja jastik junuk kan ja k'ujoli'.

A a

B'A TS'IB'ANEL:

A'tel b'a ts'ijb'ajnel sk'ak'ujil.

- Ts'eb'anan sok wa moj jumasa'

Ki'o, ki'o, ki'o

We'n me'y jastik wi'o

Ki'o oxe chej

B'a jun yoj na'its.

June' wa xyaki' ya'al mixal

Tuk wa xyaki' stsujmil

Tuk wa xyaki' sb'ak'tel

B'a sjo'il ja' k'a'k'u.

- Yajni' ch'akyata ts'eb'anan, lo'iltan jastik junik a'k'ulan.

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wa xna'a.

- K'elan ja wa b'i'il ts'ijb'ub'al b'a lechan sakal ju'uni'.
- Ts'ijb'an wa b'i'il b'a jisani'.

A a

- Ts'ijb'an b'a jisan ja sb'i'il ja je'uman ju'uni'.

- K'uman tsats ja wa b'i'ili' sok b'a ja je'uman ju'uni'.

 WA XLE'A MA' WA XCHOLOKAB'I

Sle'jel jastik junuk oj makunuk.

- Job'oyi' ja wa me'xepi jastal snob'a sk'ulajel ja oxomi'.
- Ts'ijb'an ja jastijunuk oj choljukawab'i'.

- Job'oyi' ja wa nani' jastik junuk wa xmakuni b'a na'its b'a wa
- xb'ob'i ja wa'elali'.
- Job'oyi' ja wa me'juni' jastik junuk wa' sk'ulan sok ja chakal lu'umi' sok ja b'axi.
- Lo'iltan jastik wa xmak'uni b'a yoj na'its b'a wa xb'ob' tsuyuj wa'eli'.
- K'elan ja ijlab'al sok ts'ijb'an ja jastik junuk wa xmakuni'.

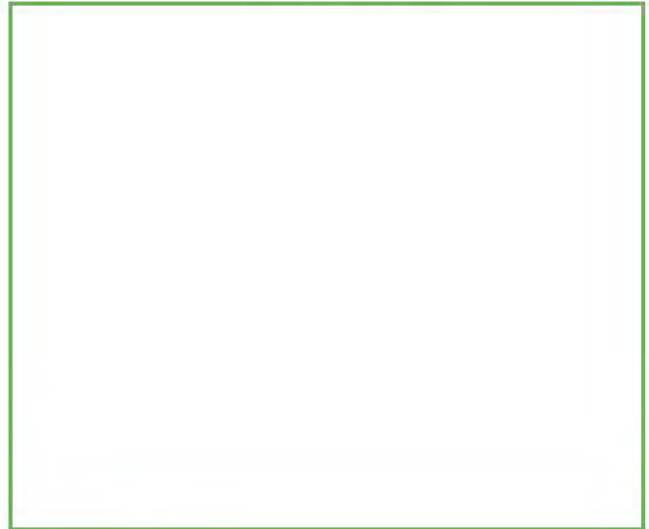
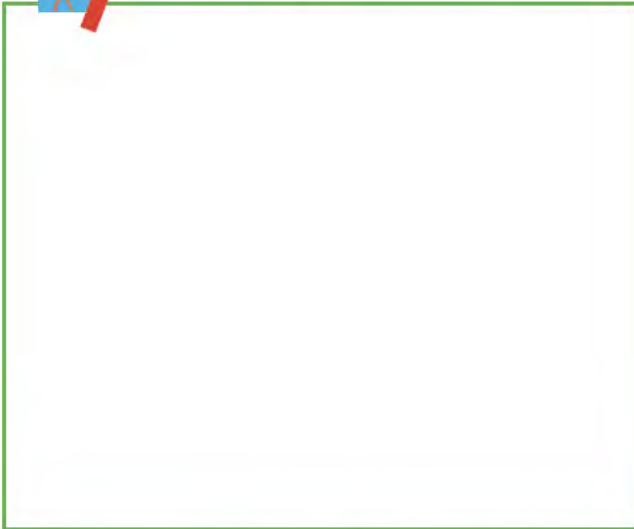

- K'ulan yijlab'il b'a wa xta'ji:

ixim

chenek'i'.

- K'elan jastal wa xk'ulaxi ja oxomi'.

- Lo'iltan jastik junuk wa xmakuni' b'a oj k'ulaxuk ja oxomi'.
- Ts'ijb'an ja sb'i'il ja jastik junuk wa xmakunyuj ja k'ula oxomi' .

- K'elan yijlab' ja oxomi' sok ts'ijb'an jastik junuk wa x-awila.

- K'elan ja ijlal'al jumasa' sok lo'iltan, ts'ijb'an jastaltik tojb'el.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- K'ana koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a sk'umjel.

Sk'ulajel oxom

Ja me'juni' wa slo'ilta ja najate'ili', yib'analb'i ja ixuke'i jelb'i x-a'tijiye' b'a snaje'i sok b'a alaji'. Cha wa xyateltane' ja k'ulujel oxom'i, b'a tsuyub' wa'el, b'utub', ch'ub', samet sok sek'. Yib'anal b'i ja jastik iti' tojb'el b'i sok chakal lu'um sok b'ax. Wan b'i sjok'owe' ja chakal lu'umi' sok b'i wa swots'owe' sok ja', ja'chuk tixa b'i wa xya'awe' ochuk b'a yoj k'ixin b'a oj k'ixnajuk, wa stalnaye', ya'jbi' to'jbelxa' wa xmakuni yujile' sok wa schonowe' b'a tuk kulan jmoj alijeltik.

Aa

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- A'yi' sa'n ja wa moj jumasa'.

Ts'eb'anel

Wa xmaka jun sat, sokni jun chiquin
 Wa xyama xchab'il ja xujkub'i sokni ja kolomi'
 Wa xyamaj schab'il ja xijk'ani' sokni ja snuk jk'ab'i'
 Sokni' ja ni'i.

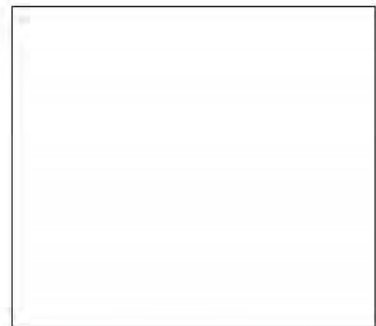
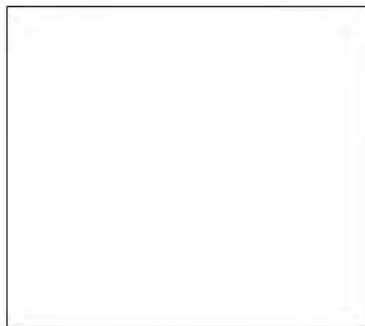
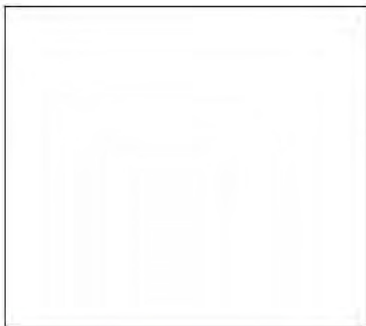
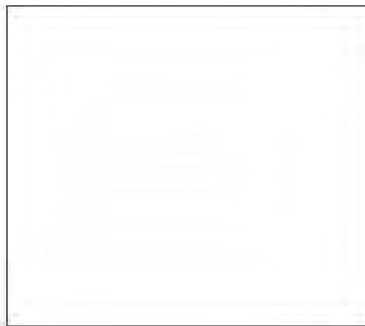
- Yajni' ch'akta ts'eb'anan sok ja wa woj jumasa', lo'iltayik ma'ch'tik junuk wa x-a'tiji' ja b'a stob'esel ja oxomi'.
- K'ulan ja yijlab' b'a wa ju'un ja ma' wa sk'ulan ja oxomi' sok ts'ijb'an ili' ja sb'ili'.

Aa

- Ts'ijb'an xe'n lo'il jastal wa x-awila' ja a'tijum k'uluman oxomi'.

- Tsomo b'ajik jun chanuk sok ja wa mojumasa' b'a oj wal-ex talek oj nebxuk ja a'tel b'a sk'ulajel oxomi'.
- Ts'ijb'an jun lo'il b'a sat ju'un jastik ja k'ulayexi ja tuktukil sk'ulajel oxomi'.
- K'ulan tuktukil yijlab'il b'a stojb'esel oxom. Sok tsa'an set'an jujun yaman b'a oj wa och nok'an b'a lechan niwan ak'inte' b'a spukwanum ju'un sok ti' oj ja'ta b'a smojolil schanlajune'il set'jel b'a slamulab'il ____.

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wa xna'a:

- A'layab' ja moj neb'a ju'uni' ja jastik wa x-ana'a ja b'a stojb'esel oxomi'.

- Ts'ijb'an b'atik wa xmakuni' ja tuktukil oxomi'.

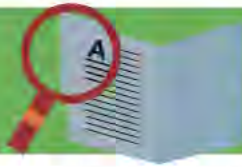

- K'elan sok ts'ijb'an jastal wa xtojb'i ja jastik yijlab'ili.

- Ts'ijb'an sok jun jisb'ub'al b'a oj sta'sb'a ja jas junuk b'a wa xtojb'i sok ja lu'umi'.

WA XLE'A MA' WA XCHOLOKAB'I

Sle'jel jastik junuk oj makunuk.

- Job'oyi' ja wa me'xepi ma wa tat-aweli' b'a scholawab' ja ma wa sk'ulan tuktukil sniwakil ja oxomi'.
- Maklanlek ja tuktukil lo'il jastik junuk wa xk'ulaxi sok ja chakal lu'umi' sok ja b'axi'.
- Ts'ijb'an ja stik junuk wa xmakunik b'a stojb'esel jun oxom.

- K'ulan yijlab'il jastal wa xtojb'i ja oxomi'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'ili' ja tuktukil jas junuk wa xtojb'i j sk'uluman oxomi'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- K'ana koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a sk'umjel ja ju'uni'.

A'tel b'a oxom

A'tel sje'uneje'kan ja tat-awelal jumasa', jitsan jab'il ektajani ja wa xk'ulaxi' ja tuktukil sniwakil ja oxomi'. Ja ma'tik wa sk'ulan jastik junuk wa xyamxi sok ja lu'umi', jel ni b'i jitsan ma' tik wa sk'ulan tsamal jastik junuk sok ja chakal lu'umi'. Wanib'i schonowe' b'a tuktukil jchonab'iltik. B'a wa xtojb'i ja tuktukil jastik junuki' b'ajtanb'i wa stsa'awe' ja lu'umi', wa'n b'i sokawe' sok b'ax, yajnib'i ch'akta sokxuklek ja lu'umi' sok ja b'axi', tib'i wa swotsowe' jitsan ja b'a oj k'ulaxuk ja oxomi' ti'xab'i wa xyawe' takjuklek. Jach'b'i wa xtojb'i ja tuktukil jastik junuk sok ja jnantik lu'umi'.

SChanil kaje

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'

- A'yi sa'n ja wa moj jumasa' sok ek'an a'yi' un telb'ech, sok ts'eb'anan

Jastik k'ak'ujil

Sa'n sa'n wala ts'eb'aniyon, Ja'yuj eltak'en ja k'ak'uji'

Sa'n sa'n wala ts'eb'aniyon, Ja stat mut ye'n wa xyujkesni'

Sa'n sa'n wala ts'eb'aniyon. Jaxa b'a oj k'ekon b'a oj
wajkon b'a snajtsil neb'u ju'uni

Sa'n sa'n sa'n jel tsamal ja ts'eb'aneli'

Sa'n ja petsanilex

- Yajni ch'akta ts'eb'anan sok wa moj jumasa', k'ulan jun yijlab'il jastal wa sts'ika ja yoxome' ja k'uluman jumasa'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'il jastik junuk ja k'ulanta'i.

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wa xna'a.

- Lo'iltanik jastik wa x-ana'a' b'a yateltajel ja oxomaltiki' b'a kulan sak'aniltiki'
- Le'a koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a oj scholawab'yex ma'tik wa sk'ulan ja oxomi' sok tsijb'an jujun yaman jastik lo'iltan ja je'uman juni'.

- Lo'iltan sok ts'ijb'an jastik junuk wa sk'ulaye' ja najate' b'a kulana.

Le'a koltajel sok ja je'uman ju'uni', tsa'an ts'iktex ja sb'i'il ja jastik junuk wa xtax b'a yoj na'itsi'.

ma' _____

O_o _____

b'utu _____

ka _____

xa _____

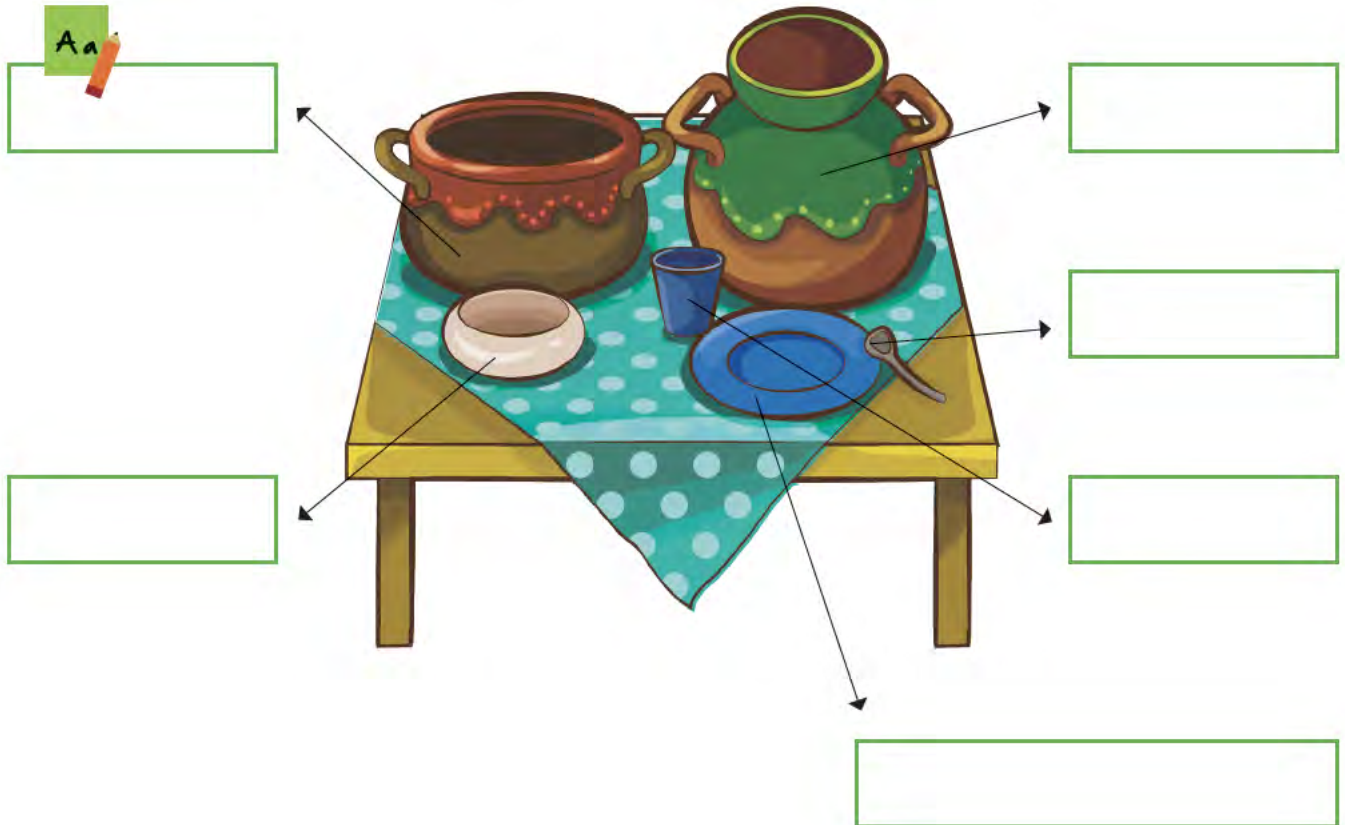
_____ ha'

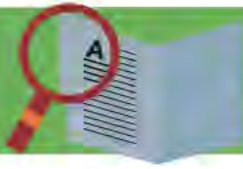
- K'ela sok ts'ijb'an ja sb'i'il jujunyaman ja yijlab'il ja jastik te'yi'.

Aa

- K'elan sok ts'ijb'an sb'i'il ja jastik junuk te'y b'a jisanyamani'

WA XLE'A MA' WA XCHOLOKAB'I

- Oj k'umxuk jun me'junal b'a oj schol jastal sb'ejlal ja k'uluj oxomi'.
- Oj tojb'exuk lajan sok ja je'uman ju'uni' jastal wa sch'akyi' schapjel b'a sk'ulajel ja oxomi'
- Job'owik sok ts'ijb'anik jastik junuk oj scholjukawab' ja wa nan sok wa tati' jastal wa
- xk'ulaxi oxom ja b'a kulan ja sak'ali'.

- K'anayi' ts'akatal ja ma wa scholawab'i jastal stojb'esel ja oxomi'
- Ja yajni ch'akta makluk ja lo'ili', ti'xa chola ja jastik ch'ak kanuk ja k'ujoli'.

- Le'a ma'tik ch'ayel kan sb'i'il b'a ju'un tajneli', jastal iti': Ja yal sat k'umali lutu' sok jun setanil ja sb'i'il b'a jastik junuk wa xtojb'i b'a k'ula.

S	A	M	E	T	Y
X	E	O	E	P	O
I	C	'	P	K	J
C	A	O	N	X	K
H	X	C	U	W	E
A'	U	H	T	A	T
B	L	U	M	P	O
H	A	I	B'	A	K
O	X	O	M	E	E
L	C	H'	U	B'	E

- Ts'ijb'an ja sb'i'il jastik junuk ja b'a a'lutu sok ja seteti'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- Le'a a'koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a wa'n sk'umjel ju'uni', ja'xa we'n nochoyi' sok wa yal k'ab'i'.

Sak'jel cha'

B'a snaj ja ak'ixi' yujni b'i jach' kulanxayujil yak'axil wa xk'e sajto a'tel. Junb'i k'ak'u' k'ik'tob'i t'usan k'e' ajnel jomol sak'jel sk'ab', sat, suk'u b'i sti', kechan b'i ch'aki ochb'i mesjel sta'anil k'ak'. Ochbi sil chakal ch'ijb'in sok chak xtab'i stsoman yujil sk'ak' ja yajni k'ejan wayel ja snani'. Yajrib'i jawi slechab'i jun ch'ajkub' ja', sak'a sok snokob'i lek ja schenub' ak'inte'i sok wajb'i slik ja scha'i, ya'a b'i kajan b'a ak'inte', och b'i snuklek b'a sakxta oj eluk ja yixim ja xk'e wach'i.

PAKWANEL:

- B'atik mi' xlanjxi wujil sneb'jeli, k'anayi' a'koltajel sok ja je'uman ju'uni b'a tsamal sk'umajel ja ju'uni'.
- K'umanyi' ja wa nan sok ja wa tati' ja ju'uni'.
- Job'ayi'ile' ta stojilxa wana sk'umajel.
- Tojb'an jastal sk'ulajel jun yal oxom.

SCHANIL

CHAPAN A'TEL

SB'I'IL JA CHAPAN A'TELI': Sb'i'il xe'ntikyaman lu'um.

SB'EJLAL A'TEL: Jastik junuk ek'el b'a najate'ili sok ja b'a ya'n k'ak'u

Slajelk'ot a'tel: Oj na'tik sb'aj ja jastik wa sna'awe' sok ja sb'ejlal sb'i'il ja xe'ntik yaman lu'um b'a kulanotiki'.

Sb'ajtanil kaje':

Aa

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

JASTIK JUNUK OJ MAKUNUK B'A A'TELI.

- SAKAL JU'UN.
- SET'WANUM.
- NOK'WANUM.
- LA'ME JU'UN B'A SLO'ILTAJEL.

A'yi' sa'n ja wa moj jumasa' sok a'ko'uk ts'inan ja wa olomi' sok ja wa moji', yajnila ch'aki jak'a ja we'ni' sok a'ayi' jun telb'ech.

Jb'ak'telik

Ayki'oj jun olom b'a oj kale' ja jastik ochel kolomi'.

Sok ayki'oj chab' sat b'a oj ilwanikon.

Ayki'oj chab' jchikin b'a oj kab' k'inal,

sok ayki'oj chab' jk'ab' b'a oj a'tijikon.

Ayki'oj chab' kok b'a oj b'ejyikon,

sok jun jfi' b'a oj k'umanikon,

sok oj ts'eb'anikon ja b'a tsamal

oj ajoyuk ja kaltsili'.

- Lo'iltan sok wa moj jumasa' janek'xa wa jab'il ja wi'unej sok ts'ijb'an b'a niwan lechan ak'inte'.

- K'ulan yijlab'il sok a'och yelawil ja jasunk´a wa xjula k'ujol b'a sb'i'il ja xe'ntik yaman lu'um le'ub'ali'.

- K´elan sok maklan ja jastal wa xk'umaxi' ja sat ju'un te'y b'a lechan te'i', ye'n oj Sk'umuk ja je'uman ju'uni'.
- K'anayi' ja je'uman u'uni oj sts'ijb'an sb'i'il sok janek' jab'il yi'unej.

- Ts'ijb'an ja sb'i'il schab'il ja tatawelo'i'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'il schab'il ja wa me'xepi'.

- K'ulan yijlab'il sok yelawil ja xe'n yaman lu'um wa x-ana sb'aji'.

- Ts'ijb'an sb'i'il ja xe'n lu'um ja b'a alajaltik wa x-ana'a sb'aji'.

JASTIK WA XNA'A'

Sk'ulajel b'a k'umal:

- Lo'iltan ja jastik wa xch'aka na'e' ja b'a sle'xi sb'i'il xe'n lu'umi'.
- Job'oyi' ja wa nan sok wa tat jastik junuk b'i'il wa kujlajel b'a lu'um kulanotiki'.
- Kolta a'b'aj sok ja je'uman ju'uni' sle'jel ma'chunuk oj scholawab' sb'ejlal ja jastik sb'i'il kulan b'a xe'n lu'umi'.
- K'ulan yijlab' sok yelawil xe'n lu'um b'a kulana'.

- Ts'ijb'an spetsanal ja sb'i'il xe'n yaman lu'um b'a kulan ja sak'anili'.

Aa

- Jo'b'oyi' jastik sb'ejlal ja a'k'ub'al sb'i'il ja xe'n lu'um b'a kulan ja sak'anili'.
- Lo'iltanyab' wa moj jumasa' jastik ju'nuk sb'ejlal wa x-och b'a jun b'i'ilali'.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochyi' yelawil ja jastal oj ajyuk k'otel b'a wa naj manb'a jun xe'n lu'um b'a stojil wa x-och ja k'ak'u.

- Lo'iltan ja wa wa'tel ja k'ulan yijlab'ili' sok ja wa amoj ju
- A'och sb'i'il ja xe'n lu'um b'a wa x-a'na'a sb'aj b'a kulan ja sak'anili', yajni ch'akta ja ts'ijb'an ja yal lo'ili', set'an b'a oj wa och' nok'an b'a slekxa wila, ti oj ja tab'a smojolil sjo'lajune'il set'jel slamilab'il 175.

WA XLE'A MA' WA XCHOLOKAB'I

- Chapa sok ja je'uman ju'uni' b'a oj ja lok-ex jun ma' ayxa sk'ujol b'a oj scholawab'i jastal k'ujlaji sb'i'il ja xe'n lu'um jumasa'.
 - Jastik sb'i'il ja a'k'ub'al ja xe'ntik yaman lu'umi'.
 - Wa'n a'ma xkoltani b'a mi' oj ajoyuk ch'ayel ja b'a sb'i'il ja xe'n lu'umi'.
 - Ay a'ma sya'asil ja b'a stojb'i sb'i'il ja xe'n lu'umi'.
 - Jastal sneb'xi ya'jel ochuk sb'i'il ja xe'n lu'umi'.
- A'yi' tsamal sa'n ja choluman lo'ili' sok maklalek stojil ja jastik oj xchollowab'i yajni xch'aki, k'anayi' jitsan ts'akatal.
- K'ulan yijlab' sok a'ochyi' yelawil jastik junuk ja yalawab' ja choluman lo'ili'.

- Ts'ijb'an spetsanil sb'i'il ja xe'n yaman lu'um ja jastik choljiwab'i'

- K'ulan yijlab'il sok yelawil ja jastik slo'ilta' ja ma'a'axa sk'ujoli'.

- K'uman sok ts'iktes sts'ijb'ajel ja b'a yojol jisan ja jastik mi' ts'ikanuki b'a lo'ili'.

(Naj chawuk, Najlem, Xojan Sat ja', Napite',)

Jol-ok'ini b'a _____ ja tan tsi'i'.

Sk'uxu ajan b'a _____ ja jnani'.

A'tiji b'a _____ ja je'uman ju'uni'.

Sa'ulani b'a _____ ja jb'ankili'.

Xiw b'a _____ ja b'ejyumi'.

- Je'a wa ts'ijb'anel b'a a'k'inte' spukjel lo'il b'a oj sk'umuk ja wa moj jumasa'.

K'UMJEL JU'UN.

Le'a sk'umjel ju'un:

- Le'a a'koltajel sok ja je'uman ju'uni' b'a lajan oj k'umaxuk ja jastik ts'ijb'unub'ali'.
- Maklalek jank'ujol sk'umajel ja ju'uni' sok cha tsajlan sok junuk yala k'ab' jujun yaman ja cholani sat k'umali'.

B'ejyum

Junb'i ek'ele'il jun winik wajb'i b'ejyel sok sts'i' b'a slejel ib'oy man b'a yoj pimil yaxk'ul. B'a'a yajnib'i k'e' nutsaluk ja sts'i'i' wajb'i snoch ajnel, manb'i slajak'ote b'a k'e'en Naj Usej, wajb'i ajnel sk'eljel ja stsak ja sts'i'i', B'a'a lomtab'i lo'laji. Tajkelxab'i lek elk'en b'a yoj Naj useji'. Lomxab'i k'e yute ja sts'i'i', sok ja stakelali' jom s-olom mixab'i wa sna'a b'a wa'n ek' b'ejyel-ek'-a'. Ochb'iyuj ja ak'wali', me'yuk, ja'b'i ti'xa wajye' slejel ok spetsanal ja smoj alijeli'. Ti'b'i ek'ye' b'a Naj choj, b'a Chakal ib'an, Naj lem, Ok'och ton, wa'nb'i xyawane' mi' sjak'a kechanb'i jel tsats xu'ni ja ik' b'a ni' te'altiki'.

- Lo'iltanik ja yal lo'ili' sok job'awik pilan smoj ja b'a kulanexi'.

Sb'ajtanil kaje':

A a

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- Ek'an b'a sti' satilajel b'a oj ch'aka wa'yi' sa'n ja wa moji'.
- Koltan a'b'aj sok ja je'uman ju'uni' b'a yaljel ja k'intaneli'.

k'intanel

Wa xb'itsitsi jastal jun chan
sok wa xk'e' kulan jastal chich.

Jasunk'a.

wn,y

- Ek'an tek'an b'a sti'sat ja yal nole' wa moji sok alyab'ye' ja wa bi'ili'
- Lo'iltayab' wa moj jumasa' ja b'a slekil wa x-ak'ana ja k'uluki'.
- Job'oyi' wa moj jumasa' jastik tajnelil wa x-ak'ulan b'a wa naji'.
- K'ulan yijlab' sok yelawil man b'a wa naj sok b'a man oj k'otan b'a wa walaji'

SK'ULAJEL B'A K'UMAL

Jastik wa xna'a:

Lo'iltan ja jastik junuk wa xjula k'ujol sok ja sb'i'il xe'n lu'umi.

- Job'ayi' wa moj jumasa' ma'tik wa sna'awe' sb'aj ja tuktukil sb'i'il xe'n lu'umi.
- K'anayi' ja wa nani sok wa tati' oj scholawab' ja ma'tik wa sle'a sb'i'il ja xe'n lu'umi'.
- K'ulan yijlab' sok b'omo jastal oj k'otan b'a wa naj manb'a snajtsil neb'uj ju'un.

- Jo'b'oyi' ja je'uman ju'uni' jastaltik wa xle'xi b'i'ilal ja xe'ntikyaman lu'umi'
- Ts'ijb'an oxe' sb'i'il ja jastik schola ja je'uman ju'uni:

- K'ela sok lo'ilta ja yijlab'il ja xe'nyaman lu'um b'a wa ju'uni sok a'ochuk sb'i'il.

- Ts'ijb'an sb'i'il ja xe'ntik lu'um alji jawab'i'.

Aa

WA XLE'A MA' WA XCHOLOKABI'

- Koltanab'aj sok ja je'uman ju'uni', b'a oj ja lok junuk ma' wa' sna'a scholjel ja jastik junuk ochel sb'i'il ja lu'um k'inali.
- K'ela yijlab'il oj koltanuk b'a oj taxuk jun sb'i'ile sok ts'ijb'a.

Aa

Aa

- Yajni ch'akta ja ts'ijb'ani' ja sb'i'il ja ijlab'al jumasa'ja. Ja ya'ni' ts'ijb'an jun yal lo'il. Sok set'a b'a wa och nok'an b'a lechante' pukwanel Ja lo'il iti', ti' oj ja ta b'a smojolil swaklajune'il set'jel b'oman a'tel 177.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- Sok skoltanel ja jeu'man ju'uni' k'umanik lajan

Naj chawuk

Yib'anal b'a kulanotiki, jitsan wa xtax niwak k'e'en wa xmakuni b'a snaj chante' ma b'a oj jwajfik paxyal sok ja jmoj alijeltiki'. B'a yojol ja k'e'eni' wa xtax niwak te', paman ja', b'a wa xyu'aj ya'al ja chante'i ma b'a wa xk'otye' wayel.

Ja k'e'eni' xiwela sb'aj ay ek'ele wa xk'ot wayel chante jumasa' b'a xiwela sb'aj jastal b'itsb'its chan, choj, sots'. K'otyak'a b'a jun niwan k'e'en mok ochan ja tu'ch'il, ka'ax lajan sok junuk ja moj, yuj ja ay jitsan ke'en b'a yojoli' jel tsamal, oj b'ob' wa'kontik sok ja moj aljeltik'i sok oj b'ob' atnan b'a yojoli'.

- Yajni ch'akta ja kumuki ja yal lo'ili' alawik jun pilan smoj sok wa moj jumasa'.

A a

B'ATS'IJB'ANEL

- Ek'an b'a sti' satilajel b'a oj ja wa'yi' sa'n wa moj jumasa'

Ts'eb'anel

Wa xmaka jun sat, sokni jun chikin.

Wa xyama xchab'il ja xujukub'i sokni ja kolomi'.

Wa xyama xchab'il ja xijk'ani sokni ja snuk' jk'ab'i'.

Sokni' ja jni'i.

Yajni ch'akta ts'eb'anani sok wa moj jumasa':

- A'layab' wa moj jumasa' ja wa b'i'ili' sok janek' wa' jab'ili'.
- Jasunk'a wa x-ak'ana oj ja k'uluk ja b'a yoj sneb'jel ju'uni'.
- A'layab' ja wa moj jumasa' b'a wa x-a'na'a sb'i'il ja xet'an yaman lu'um b'a kulana, jastal: alaj, wits, ja' ma b'a sutanal lu'um.
- K'ulan yijlab'il sok yelawil, chab' oxuk xe'n lu'um b'a tsamal wa x-a'wila'.

- Ts'ijb'an sb'i'il wa walaji sok b'a wa xwa' ja chante'i'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'il wa x-a'na'a sb'aj ja b'a tuktukil xet'an yaman lu'umi, b'a sutanal ja lu'umk'inal b'a kulana'.

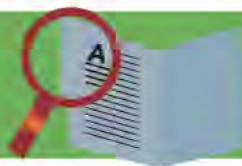

- Ts'ijb'an b'a yojol jisunub'al ja stal oj ajoyuk k'otel ja b'a ik'uj taji ma si' b'a kulana.

- A'layab' ja wa moj neb'uman ju'uni' ja jastik wa x-a'na'a sb'i'il ak'ub'al ja xet'an yaman lu'um b'a kulana.
- Job'oyi' wa nan sok wa tati' jastal lek yi'aj b'i'il ja xe'yaman lu'um b'a slujmalil kulana'.
- Job'ayi' sok wa moj jumasa' ta wa sna'awe' sb'i'il ja xe'ntikyaman lu'um b'a kulana.

- Job'ayi' ja ma'tik ayxa sk'ujul jastik sb'i'il ja xe'ntik lu'um b'a wa x-ajyi' sk'inili'.
- A'layab' jastik sb'i'il ja xe'nyaman lu'umkinal b'a wa xyi'aj niwan skisjelali'.
- A'layab' jastik b'i'il ja xe'nyaman lu'um b'a stojil wa xkan b'a wa x-eljan k'ak'u.
- B'ejyan sok wa tat b'a slujmal kulana sok job'ayi' jastik sb'i'il ja xe'ntik yaman lu'umi'.
- K'ulan yijlab'il, tuluyi' man b'a snajtsil sneb'jel ju'un b'a stojil oj k'otan b'a alaj.

WA XLE'A MA' OJ XCHOLKAB'I

- Job'oyi' ja wa tatawelo ma ja' wa tati' jastalek ch'ak lejuk sb'i'il ja xe'ntikyaman lu'ummi'.
- K'anayi' jastal wa xyi'aj skisjel ja ma' wa xyala sb'ejlal sb'i'il ja xe'ntikyaman lu'umkinali'.
- Maklanlek ja jastik oj aljuk jawab'i yuj ja sb'i'il jnantik lu'umk'inali'.

- K'ulan yijlab'il sok ts'ijb'an sb'i'il chanuk ja lu'umk'inal b'a jel na'ub'al sb'aji'.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- A'layab'i ja je'uman ju'uni' a'skoltaya' skumajel lo'il ja b'a sb'i'il jnantik lu'umi'.
- Maklanlek jastal wa sk'uman ja lo'il ja je'uman ju'uni' sok tsajlayi' sok juna yal k'ab'.

Lu'um b'a ay sa'k'anil

Pancho: k'e'anxa Pegro oj wajan le'uj nichim b'a yoj wits oj makunukujtik ja jecheli' b'a k'in, ke'en sok jcholtik ya'jel och nichim b'a Sat ja'.

Pegro: Lek b'amkil jitsan malek oj ki'koni.

Pancho: Ja'ni janek' oj k'ekonawuji, b'a schab'il Sat ja' oj waj ka'tik ochuk nichim.

Pegro: Slekilni'a, b'atik oj wajtik-a, ti'ma b'a ke'en ma b'a Sat ja'.

Pancho: Jelb'i st'ilanil oj na'xuk skisjel ja ke'ni', Sat ja'i yuj ja jach' sje'akan ja tatawelo'i.

Pegro: Lek b'ankil, cholokab' t'usan yaman, koske oj jna' skisjel ja ke'ni'.

Pancho: Ke'la kala moj alijel, ayni sak'anil ja lu'umk'inal-a, we'n oj wa kulan ja k'ujol ab'anlek sb'ej jasyujil sb'i'ilan, Naj chawuki, Yatnub' pechi'.

Pegro: Lek b'ankil ojni ka'kala k'ujol-a, mi' oj ch'aye' ja yab'al ja me'jun tatjun jumasa'

- Lo'iltayik jastik junuk b'ejlal ja yal lo'illi'.

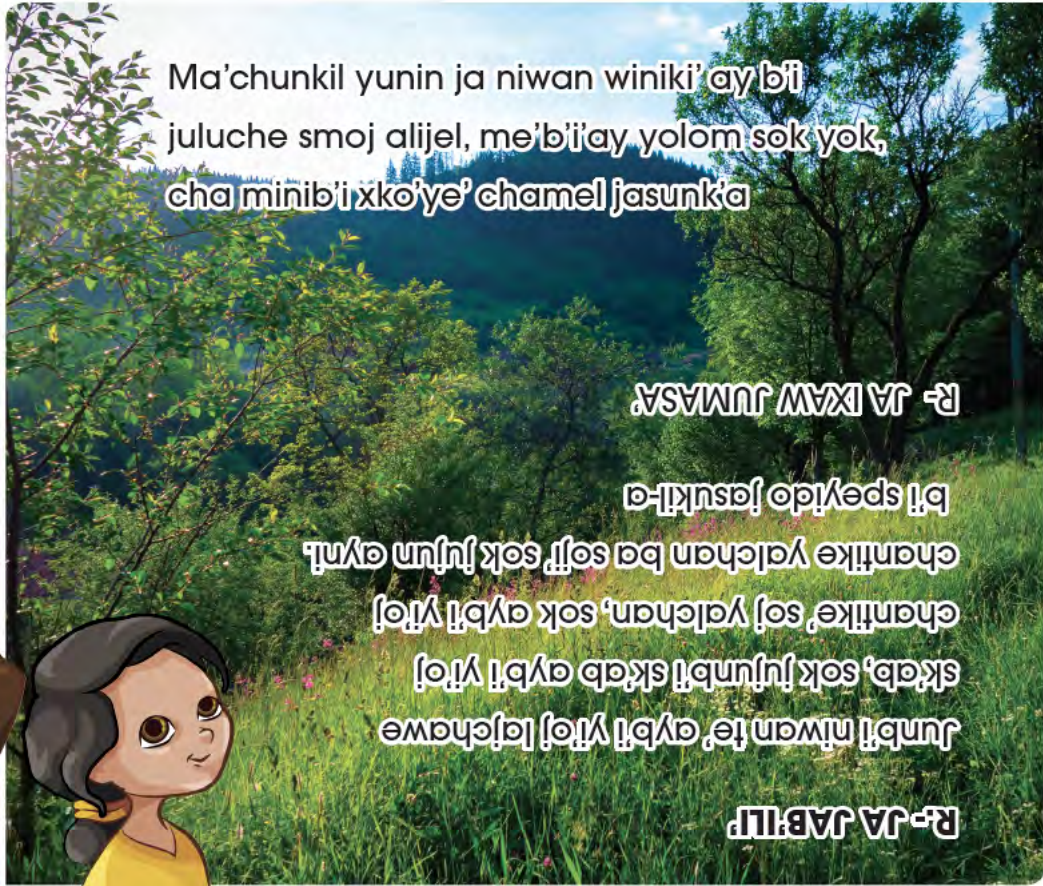
Schanil kaje

A a

B'ATS'IJB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'ajneli'

- Ek'an b'a sti'sat b'a moj jumasa' a'yi'ele' sa'n sok ek'an a'yi' un telb'ech ja yajni la ch'aki majla oj ek'anik jujun yaman.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sk'umuk b'a oj ja k'intan ja we'n.

Ma'chunkil yunin ja niwan winiki' ay'bi
 juluche smoj alijel, me'b'iy yolom sok yok,
 cha minib'i xko'ye' chamel jasunk'a

R- JA IXAW JUMASA

b'i speyido jasunki-a

chaniike yelchan ba soj sok jujun ayul.

chaniike' soj yelchan, sok ayb'i yi'oj

skab, sok jujunb'i skab ayb'i yi'oj

Junb'i niwan te' ayb'i yi'oj lejchawe

R- JA JAB'IL

- Yajni ch'akta ek'aniki, maklan sok jak'ayi' ja b'a tuk wa moj jumasa'.
- Ts'ijb'an jastik wa xjob'jiwi'i.

Ke'n jb'i'il _____

Ay ki'oj _____ jab'il

Ja b'a yoj snajtsil neb'uj ju'uni' wa xk'ana oj jk'uluk _____

Ja b'a jnaji' wa sts'ijb'a sb'i'il _____

- K'ulan yijlab' witsaltik sok a'ochyi' yelawil b'a yi'b'eli a'ochuk sb'i'il.

- K'ulan yijlab' witsaltik sok a'ochyi' yelawil b'a yi'b'eli a'ochuk sb'i'il.

- Ts'ijb'an jastik sb'i'il ja xe'ntik yaman lu'umi'.

SK'ULAJEL B'A K'UMAL

Jastik wa xna'a:

- Oj lo'iltanawab'yex jastal wa xkujlaji sb'i'il ja xe'ntik yaman lu'umi'.

- Wa'n a'ma la k'otyex b'a lu'umaltiki b'a yojol b'a kulan jsak'aniltiki'.
- Jastik a'ma junuk slekil oj neb'xuk b'a sb'i'il lu'umk'inali'.
- Ts'ijb'anik b'a xe'n ju'un ja jastik wa x-a'na'awex b'a sb'i'il lu'um ja b'a kulana sok a'och nok'an b'a ak'inte b'a spuktesel lo'il.
- Lo'iltan sok ts'ib'an jastik junuk sb'i'il ja xe'ntik yaman lu'um b'a kulana.

Jastal sb'i'il b'a kulana _____		
B'a alajaltik	B'a witsaltik	B'a k'e'en

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sts'ijb'a b'a lechan a'k'inte ja b'i'ilali sok k'ulan yajk'achil.

 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---	-------------------------

- Jisa' b'ay stojil sb'i'il ja b'a yijlab'ili'.

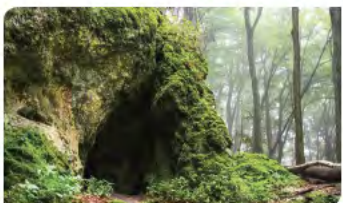
Patak' ton

Pampa ja'

Yoj k'e'en

k'e'en

Niwan wits

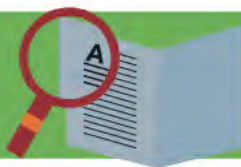
Yok ja'

- Tsijb'an jun yal lo'il jastal wa x-awila ja b'a ijlab' jumasa' iti'.

WA XL'EA MA' OJ SCHOLKAB'I

- Chapawik lajan sok ja je'uman ju'uni b'a oj ja le'ex stojolil jastal oj lokxuk jun ma' ayxa sk'ujul b'a oj scholawab'yex jastal wa xkujlaji sb'i'il ja xe'ntik lu'umi'.

- A'yi sa'n ja wa loki sok maklanlek stojil ja jastik junuk oj scholi'.
- Cholowik jujun yaman sok tsijb'an ja lo'il b'a kana k'ujolexi'.

- K'anayi' ts'akatal ja ma' wa scholawab' jastal wa stojb'esi' jun b'i'ilali'.
- K'ela sok le'a sat ju'un b'a cholanyamani b'a oj ja tojb'es b'i'ilal.

N	A	J	L	E	M
A	P	A	T	A	K'
J	A	K'	I'	I	S
S	M	O	N	X	K
O	P	C	U	W	E
T	A	H	T	A	T
S'	J	U	M	P	O
N	A	P	I	T	E'

NAJ SOTS'

PAMPAJA'

PATAK'

NAJ LEM

K'I'IS

NAPITE'

- Ts'ijb'an ja sb'i'ilal ja ch'aka ta'i.

- Ts'ijb'anik b'a xe'n ju'un jastik wa x-ana'awex sk'ulajeli'sok a'wi och nok'an b'a ak'inte' b'a spuktesel lo'il.

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un.

- Le'a koltajel sok nochoyi' sok juna yalk'ab' ja sat ju'uni b'a wa'n sk'umjeli'.

K'e'en choj

Junb'i ek'ele' jun a'tijun axalek sk'ujol jelb'i skochamel, ja wa syala ye'n ja'b'iyujil yuj ja a'tel b'a alaji'. Sok junb'i och k'ak'uj ek' b'a sts'i k'e'en Naj choj, ja'xab'i yab' ja awini tan choji jelb'i yi'aj ja xiweli, ti'b'i tsomo sb'aje' sok ja smoj jumasa', wa sle'e b'a k'e'nib'i.

- Lo'iltan sok waj moj jumasa' ja yal lo'ili, ay a'ma ek'el yujil ja'chuk ja jnan jtatiki.

PAKWANEL:

- Kumxan sk'eljel wa wa'teli b'a mi' tojb'elukleki, ochan tojb'es sok ja je'uman ju'uni'.
- Koltana a'b'ajsok ja wa moj jumasa' stojb'esel sts'ijb'ajel b'a mi' chikanuki.
- Lo'iltayab' ja je'uman ju'un ja b'atik mi' ochlek ja wolomi'.
- Lo'iltayab' ja wa nan sok ja tat b'a oj skoltuka sok ja lo'il jumasa' b'a kom kaneli'.
- K'umximawujil ja tu'ch'il ja lo'il jumasa'.
- Tsi'jb'an jastik junuk ja neb'a b'a chapan a'teli'.
- Je'ayi' ja je'uman ju'uni' b'a mi' och' kan ja wolomi'

YOXIL TSOME

SJO'IL CHAPAN A'TEL

SB'I'IL JA CHAPAN A'TELI': wajib'

SLAJELK'OT A'TEL: Sok ja yok'el ja wajib'ali' wa x-eli ja jastik wa xjul jk'ujoli' sok ja jastik wa x-ak'ana ja k'uluk'i' jastal skujkunel ja jnantik lu'umk'inali'.

A a

B'A TS'IJ B'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ib'aneli'

JASTIK JUNUK OJ MAKUNUK B'A ATELI'.

- SAKAL JU'UN
- SET'WANUM
- NOK'WANUM
- YE'TALIL JASTIK JUNUK
- TS'U'UM
- SILUB'AL TS'UM
- YAL TE'
- AK'

Le'a b'a wa ju'un jasunk'a oj ja k'umuki'.

- A'yi' sa'n ja je'uman ju'uni' sok spetsanil ja wa moj jumasa'.

Kala yal naj

Jel ab'ula sb'aj ja kala yal naji',
wa'nxa xk'an mok'uk,
yuj ja k'a'elxa ja smakb'ali',
oxa jtojb'es oxa jtojbés.
Oj mok'uk, oj mok'uk,
mi' ojka mok'uk
oxa ka' ochyi' yajk'achil
ja smakb'ali'.

- Ala'yab' wa b'i'il sok ja wa moj jumasa' b'a oj sts'ijb'uke'.
- Alyab'i ja wa moj jumasa' jayexa wa jab'ili'.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochuk yelawil ja ta ay b'a wilone' jun wajib'ali'.

- K'elan sok maklanlek jastal wa xk'umaxi' ja sat ju'un te'y b'a lechan te'i', ye'n oj sk'umuk ja je'uman ju'uni'.
- Ek'an b'a lechan te' b'a oj ja k'umuk ja sat ju'un ts'ijb'unub'ali'.
- Lo'iltan jasunk'a ja wa xtojb'i sok ja wajib'ali'.
- Lo'iltan sok wa moj jumasa' jastik xchol ja wajib'ali'.
- Ts'ijban ja sb'i'ili' ja wajib' jumasa'.

- Ts'ib'an ja sb'i'ili' ja b'a waxa neb'a ju'uni'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'ili' ja b'a kulan ja sak'anili'.

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wax na'a.

- Lo'iltan jastik junuk ja wa x-ana'a xcholjel ja b'a wajib'ali'.
- B'a' wa xmakuni'a ja wajib'ali'
- Jastal wa stojb'ese' ja wajib'ali'
- K'ulan yijlab'il sok a'ochuk yelawil jastik junuk wa x-ana'a ja ma wa xya' ok'uke' ja wajib'ali' b'a k'ini'.

- K'ulan yijlab'il sok yelawil ja b'a wa xya' ok'uke' ja wajib'anum jumasa'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'ili' ja jastik wajaɓ'al wa ochyi' yijlab'ili'.

- Jo'b'oyi' jun wajaɓ'anum, jastal wa stob'es ja wajaɓ'ali' sok jastik xchol yuj sok b'atik wa xya'we' ok'uke'a'.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochuk yelawil ja jastik yalawab'i' ja wajaɓ'anumi'.

- Ts'ijb'an spetsanal jastik ja k'ulan ja ijab'i' ja it xcholjiwab'i' yuj ja wajaɓ'anumi'.

- Lo'iltan jastik ju'nuk b'a lek ja wa'b'i' sok ja jastik xcholjiwab'a yuj ja wajb'anumi'.
- K'anayi' ja je'uman ju'uni' b'a oj skoltaya' b'a sk'uljel ajmay.
- K'ulan yijlab'il sok a'ochyi' yelawil ja it ts'ijb'ub'ali'. Tsa'an set'a b'a oj wa och nok'an b'a lechan ak'inte' b'a pukwanuk lo'il sok ti' oj ja ta b'a smojolil sjuklajune'il set'jel b'oman a'tel

179.

- Lo'iltan jastik k'iniluk wa x-ana'a sb'aj, sok jastik xchol ja wajib'ali' b'a wa x-ajyi' k'in b'a kulana'i.
- Ts'ijb'an ja sb'i'il ja ma'tik wa x-ana'asb'a ja wajib'anumi'.

- A'skoltaya ja je'uman ju'uni' b'a ja ts'ijb'an yijlab'il ja nole wajib'umi'.

- Ts'ijb'an sb'i'le' ja wajib'umi'

WA XLE'A MA' OJ XCHOLKAB'I

- Chapa sok ja je'uman ju'uni' b'a oj ja lok jun wajb'anum b'a oj slo'i'iltan jastik wa sna'a' ja b'a wajb'aneli'.
- A'yi' tsamal sa'n ja wajb'anumi' sok maklayi' lek ja jastik wa xchollowab'i'.
- K'anayi' ts'akatal ja wajb'anumi'.
- Lo'iltan jastik junuk kana k'ujol ja xchollowab' ja wajb'anumi'.
- K'ulan yijlab' sok a' ochyi' yelawil ja jastik yalawab' ja wajb'anumi'.

- K'elalek sok ts'ijb'an ja sb'i'ili' ja jastik junuk ja k'ulan yijlab'ili'.

- K'elalek sok ts'ijb'an ja sb'i'ili' ja jastik junuk ja k'ulan yijlab'ili'.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj stojb'es ja b'a mi' lek ayuki' b'a a'ts'ijb'uneji'.
- Ts'ijb'an jun lo'il sok ja je'uman ju'uni' b'a oj sta'ti' ja wajib'ali'.

A a

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un

- Maklanlek ja je'uman ju'uni' ja wa'n sk'umajel ju'uni', sok tsajlan sok wa yal k'ab'i' ja sat ju'un jumasa'.

Wajib'al

Kulan man najate'il ja wa xko' jun k'ini' ja t'ilan oj ayyuk ja wajib'ali'. Ja wajib'anum jumasa' wa xya' we'yi' ox k'e'ele' ja wajib'ali'. Ye'n wa spaya ja swinkil ja b'a kulan sak'anile'i', Jaxa yajxa wa xkujlaji' ja k'ini ayi'o'je' ts'ebojil ja jastal wa xya' ok'uke'i'. Ja yaj wa xwajye' k'u'aneli' ye'n b'ajtan ja wajib'anum jumasa'. Sok ti' ts'a'ane' ja yamuman bandera jumasa', ja'xa ak'ixuki' tsa'ane' wane'jan esal.

- Lo'iltan jastik junuk kana k'ujol ja yal lo'il b'a wajib'anumi'.

A a

B'A TS'IB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'

Ts'eb'antan

Jo'e ch'o'oj

Jo'e' ch'o'o' sak' keskes sneje'
Sjama we' ja sate'i' xiwel wa xwa'ye'
Jak'a men yal misi', oj ni' sk'ux-ela'
Jastik swa'elan, wayexa b'i b'a snaje'a'.

- Ek'an b'a stisat ja nole' wa' moji' sok a'lawa' ja wa b'i'ili'.
- Ch'ab'a xta' maklan ja sb'i'ili' wa moj jumasa'.
- Paktsun wa k'ab'exi ja yajni xyala ja sb'i'ili' wa moj jumasa'.
- Job'oyi' wa moj alijel jumasa' ta wa sna'a sb'i'il jun k'in sok waja'ab'al.
- Lo'itan sok wa moj jumasa' ta wa x-ana'a sb'aj jun waja'banum.
- Ijlab'an jun waja'banel:

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wa xna'a:

- Lo'iltan jastik k'inanel sok wajib'anel wa x-ajyi' b'a kulana.
- Lo'iltan jastik sbej wa xmakuni ja wajib'ali'.
- Ts'ijb'an sok le'a koltajel sok ja je'uman ju'uni' jastal wa xtojb'i ja wajib'ali' sok ja ajmayi'.
- Job'ayi' wa tat-aweli wa'n a'ma sna'a ya'jel ok'uk' wajib'ali'
- Job'ayi' wa tat-aweli jastik b'i'il ja k'in wa xk'ulaxi' ja b'a kulana'
- Ulantun jun wajib'anum b'a oj ja job'yi' jastal sneb'aja smak'je ja wajib'ali.

- K'elan sok ts'ijb'an jastal tojb'el ja wajib'i'.

- K'elan ja ijlal'i sok ts'ijba b'a wane' k'inanel-a.

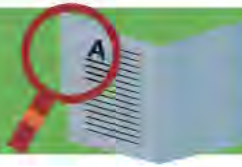

- K'elan sok ts'ijb'an sb'i'il ijlal'ali'.

- K'elan ja jujunuk ijlab' sok jisa ja swanuke'a , tsa'an set'a b'a oj wa nok'an b'a jun lechante' pukwanum lo'il wa xta xb'a smojolil b'a swaxaklajune'il set'jel b'a b'oman a'tel 181.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- Job'an sok wa tatawelo' b'a oj scholawab'i jun k'inanel sok wajib'al.
- Le'a stojil jastik k'in' wa xmakuni wajib'al b'a k'ulana.
- Job'an sok jun ma a'xa sk'ujol tsa'an ts'ijb'an jastik syamulab'il wa xk'ulaxi ja wajib'al sok ajmayi'.

- Makla sok k'anayi' ts'akatal ja ma wa scholawab'i b'a k'inanel b'a kulana'.
- Job'an sok lo'iltan janek wajib'al wa xmakuni' b'a jun kin.
- Le'a sok lutu' jun setanil ja sat k'umal ch'ayel kan sb'i'ilal b'a ju'un tajnel jastal iti'.

T	A	T	E	Y	W
K'	I	N	A	A	A
J	A	M	I'	I	J
S	J	E	N	X	A
A	P	J	U	W	B'
T	A	U	T	A	A
S	J	M	M	P	L
N	I	C	H	I	M

WAJAB'AL

NICHIM

TATEY

AJMAY

K'IN

ME'JUN

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un

- Le'a a'koltajel sok ja je'uman ju'uni', b'a oj sk'umawi' jun xe'n lo'il, ja'xa we'ni' nochoyi' sok ja yal k'ab'.

YOXIL KAJE

K'in waja**b'**al

Ja sb'ej ja waja**b'**ali' yujni ayxajanlek k'ak'u wa xyamxi'a, yujni ja kulanxakujtik man najate'a. Ja wa xko' jun jk'intiki' ja' t'ilan ja oj ajoyuk ja waja**b'**anum jumasa' ye'nle' wa xya'we'yi' ox k'e'ele' ja waja**b'**ali', ja'wa spaya swinkil b'a kulaane'i. Ja'xa wa xkujlaji' ja jk'intiki', najka ay sb'ejlal jastal wa x-ok'i'. Ja b'a tuktukil k'u'aneli' ye'nani b'ajtan ja mak'a waja**b'**al-a sok ti' tsa'ane' ja yama bandera.

B'A TS'IB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

Ts'eb'anel

Wa xmaka jun sat, sokni jun chikin.

Wa syama xchab'il ja xujkub'i sokni ja kolomi'.

Wa xyama xchab'il ja xijk'ani sokni ja snuk'k'ab'i'.

Sok ni' ja ni'i'.

Yajni ch'akta ts'eb'anan sok wa moj jumasa':

- Jastal wa xk'ana oj aljuk ja wab' ja wa b'i'il jach' tsamalek.
- Jasunk'a wa x-ak'ana oj ja k'uluk tsamaleki'.
- Ja stajnel wa xk'ana oj ja neb'leki'.
- Ts'ijb'an ja wa b'i'ili' b'a sat wa ju'uni'.
- Ts'ijb'an ja sb'i'il wa moj jumasa' b'a lekxa wila b'a soki.

- K'ulan yijlab'il ja ma' ja ts'ijb'anyi' sb'ili'.

- Jastik k'iniluk wa sk'ulane' ja b'a kulana'.

- Jastal wa x-ak'ulanex ja k'in ja b'a kulana'.

JASTIK WA XNA'A B'A

- Cholayab' ja wa moj jumasa' jas wa xna'a yu ja wajib'ali'.
- Lo'iltanik sok wa moj jumasa' jastal skisjel ja ma wa smak'a wajib'ali'.
- Job'oyi' wa moj jumasa' ta' wa xna'a jastik junuk wa xmakuni' ja b'a xtojb'i ja wajib'ali'.
- K'ulan chabuk yijlab'il b'a wa x- a'yi' k'in sok wajib'al.

- Cholayab'i wa moj jumasa' jastal wa xyilawe' ja' ijlal'ali'.

- Ts'ijb'an ja sb'ili' ja tuktukil jastik junuk wa syama' ja ma' wa xk'inani' b'a kulana'.

WA XLE'A MA' OJ SCHOLKAB'I

- Job'oyi' ja wa tatawelo' ma' wa sk'ulan ja wajib'ali'.
- Maklanlek ja lo'il b'a a'tel wa xyi'a b'a tojb'uk ja wajib'ali'.
- Job'o jastik junuk oj chapxuk b'a oj tojb'uk ja wajib'ali'.
- A'och b'a ak'inte' pukwanum lo'il, ja jastik wa xmakuni' b'a stojb'esel wajib'ali'.
- K'ulan ja yijlab'il ja ma' yalawab' jastal wa xtojb'i ja wajib'ali', sok a'yi' yelawil.

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' oj sts'ijb'an b'a lechan ak'inte' ja jastik wa ja ts'ijb'uneji' sok tojb'es ja b'a mi' stojoluk ja k'ulani'.
- Lo'iltan sok wa moj jumasa' jastal x-awila' ja ijlab'al iti'.

- Ts'ijb'an sb'i'il jastik k'in ja wa xyawe' eluk ja wajb'anumi'

- A'och' sb'il ja ijlab'al wa x-awila'.

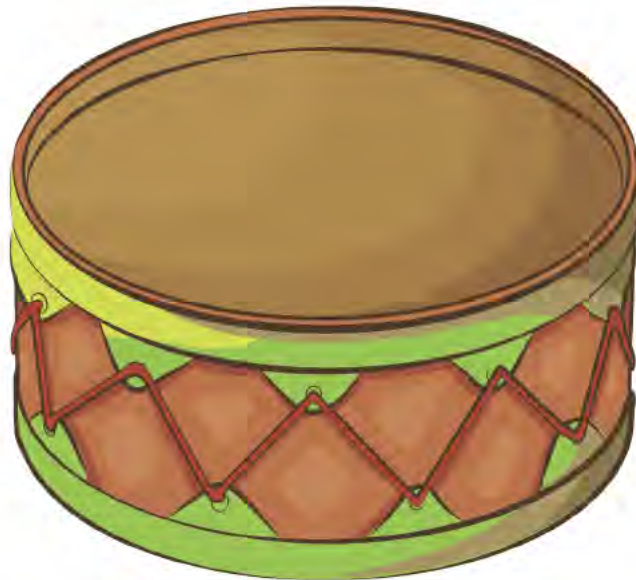

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un

- K'anayi' ja je'uman ju'uni' b'a oj skoltaya' sk'umajel ja sat ju'uni .
- Maklanlek oj sk'umuk ja sat ju'un ja je'uman ju'uni'.

Wajab'al:

Ja wajab'ali' jun tsamal k'in tojb'el yuj ja jmojtik Tojol-ab'ali', wa xyawe' ok'uk b'a jun k'in wa xkujlaji ja b'a jlujmaltik b'a k'ulanotiki'. Ja wajab'ali' tojb'el sok sts'ujmil yaxal chej sok ste'il ujkum, makan sok chab' leche ts'u'um b'a schab'il sts'e'el sok jokub'al ch'alan yak'il, cha mochub'al sok sts'ujmil wakax ja yak'ili' b'a wa x-och, jiman b'a stejlub' ja wajb'umi sok b'a wa smak'awe' sok chab' yal tsamal ts'aman te' b'a oj ok'uk tsamalek ja wajab'ali'

A a

B'A TS'IB'ANEL

K'ulan st'ilanil ja a'tel b'a ts'ijb'aneli'.

- A'yi sa'n ja wa moj jumasa' sok ek'a a'yi' un telbech.
- Ts'eb'atan sok wa moj jumasa'.

NAN IXAW

Nan ixaw, nan ixaw
K'ak'u ak'wal wala talnani
Sok wa wijlab'i
Tsamal wala wayon.

Nan ixaw, nan ixaw ,
jawa xch'aka ja Waw k'ak'u,
snolanal wa wuntikili
Wa x-ochye' chamk'ujol,

Nan ixaw, nan ixaw,
spetsanil ja jk'ujoli',
wa xkawi' b'a lek,
oj ayyikon b'a lu'umk'inali.

- Yajni ch'akta ts'eb'anan sok wa moj jumasa', a'la wa' b'i'ili' sok tsa'an maklan ja b'a tuk wa moj jumasa'.

- Lo'itan sok wa moj jumasa' ta wa sna'awe' sb'aj ja wajib'ali'.
- Ijlab'an jun wajib'anel sok k'ulan jun yal lo'il. Tsa'an set'a b'a oj wa, nok'an b'a lechan a'kinte' b'a pukwanel ju'un, ti' wa xtax b'a sb'alunlajune'il set'jel b'ome a'tel 183.

- K'elan sok ts'ijb'an jastik wane' ja wajb'anumi'.

A a

- Na'a sb'aj ja syamk'ab' ja k'inanumi' Yuj ja wa xya' lekb'uk ja kaltsiltik b'a chamk'ujolil, ok'el, syajal jb'akeltik ma wa xya'a juluk jklujoltik jastik junuk.

A a

SK'ULAJEL JA B'A K'UMALI'

Jastik wa xna'a:

- Lo'iltan jastik sb'ej wa xmakuni ja waja b'ali'.
- Ts'ijb'an sok le'a a'koltajel sok ja je'uman ju'uni' jastal wa xtojb'i ja waja b'ali' sok ja ajmayi'.

Aa

- Lo'iltan sok wa moj jumasa' jastal wa x-awilawex ja b'ajtani
- sok chab'i'il ja ijlab' teyi'.

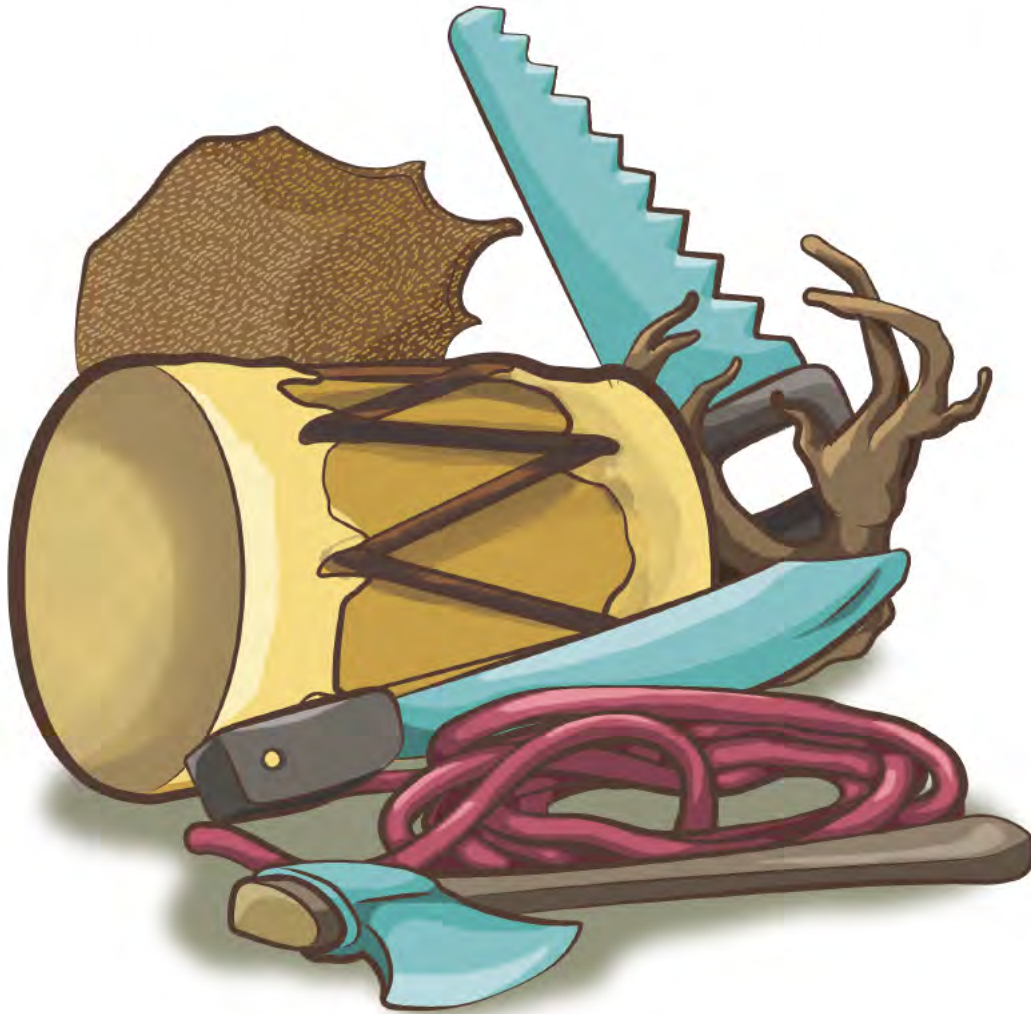
- Lo'iltan sok ts'ijb'an jastik junuk wa xmakuni' ja b'a
- waja b'aneli'.

Aa

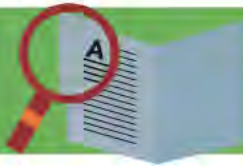
- Set'an ja jujunuk ijlab'i sok a'nok'an b'a jun spimil ju'un sok
- b'i'ilal ja swanuke'a ti' wa xta xb'a smojolil swinike'il set'jel b'a b'ome a'tel 185.

- K'elan sok ts'ijb'an jujunyaman ja sb'i'il ja yijlab'il te'yi'.

- Lajasok wa wateli' sok wa moji', cha tojb'esik b'a mi' ja'chukuk ja k'ulonejexi'.

SK'UMJEL JU'UN

- Job'an sok ts'ijb'an jastik junuk oj scholawab' ja wa nan sok wa tati' jastal wa xk'ulaxi' ja waja'ali'.

- K'anayi' ts'akatal ja ma' scholawab' jastal wa xk'ulaxi jun k'in b'a kulana'
- Ja yajni ch'akta makluk ja lo'ili sok lo'iltanyi' wa moji ja jastik kani b'a wak'ujoli'.
- Ts'ijb'an jujunuk jastik wane' ja b'a yijlab'il jumasa'.

- Ts'ijb'an ja sb'i'il jastik junuk ja k'ulan b'a fey k'e'eli':

SK'UMJEL JU'UN

Le'a sk'umjel ju'un

- Le'a a'koltajel sok ja je'uman ju'uni', b'a oj sk'umukawi' jun xe'n lo'il ja'xa we'n nochoyi' sok juna ja'yalk'ab'.

Wajab'

Ja sb'e'ej ja wajab'ali' yujni ayxajanlek k'ak'u wa xyamxi'a, yujni jach' kulankujfik man najate'il. Ye'n b'ajtan wa stuluyi' j wa xko' jun jk'intiki'. Ja'yujil jel f'ilan ja oj ajoyuk ja wajab'ali'. jast sb'e'ej ja ye'n b'ajtan ja wajb'um jumasa', yujni ye'n b'ajtan oj k'e' snik-eyi' ja b'a tuktukil sk'e'ulab'il ja k'ini.

- K'uman sok ts'eb'antan lajan sok wa moji'.

Snajtsil sneb'jel ju'un

Kulanlek jk'ujol sok ja jmoj alijeli'.
Tajnel tajnel wa xk'uman ja ju'uni'.
Tajnel tajnel wa sts'ijb'an ja jk'umali'.
Jmoj alijel jumasa' chink'inalaxa.
Jlekil jk'ujol k'eyon ja sneb'jel ju'uni'.
Jlekil jk'ujol ch'akyon ja sneb'jel ju'uni'.
Jmoj alijel jumasa' mok k'otkotik tik'an.
Ja sneb'jel ju'uni' jel cha'an slekila.

PAKWANEL:

June: Ch'ak a'ma' ochuk ja olom ja ateli'.

Chab'e: Jastik atelil b'a a'wi'aj wokoli' sok k'anayi' oj skoltaya ja je'uman Ju'uni'.

Oxe: Ch'ak a'ma b'ob'awujil sk'umjel ja lo'il choljiwab'i'.

Chane: Skoltaya a'ma ja wa nana sok wa tati' ja b'a wa'tel ja k'ulani'.

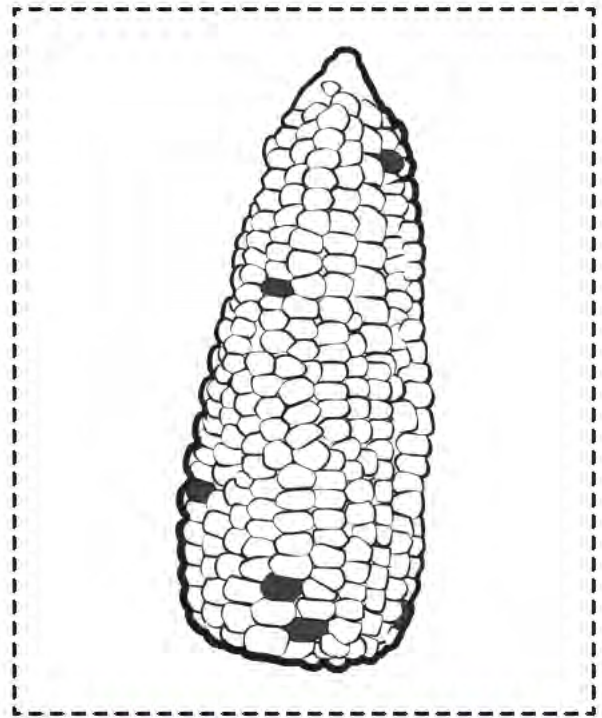
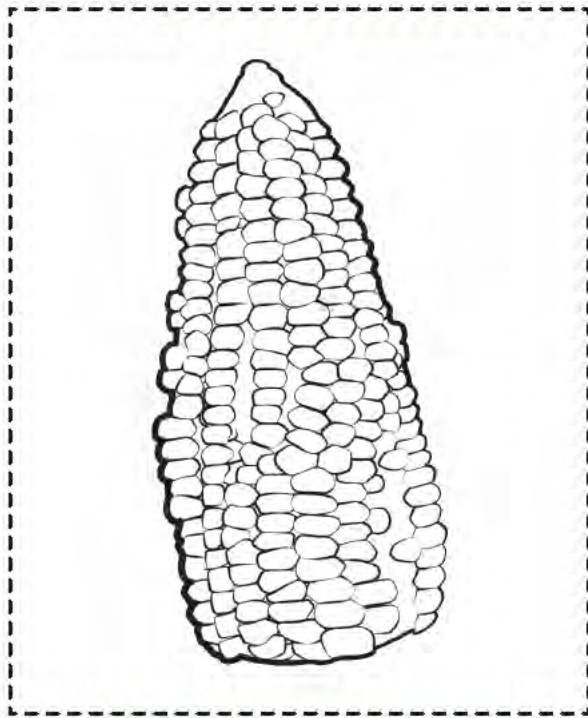
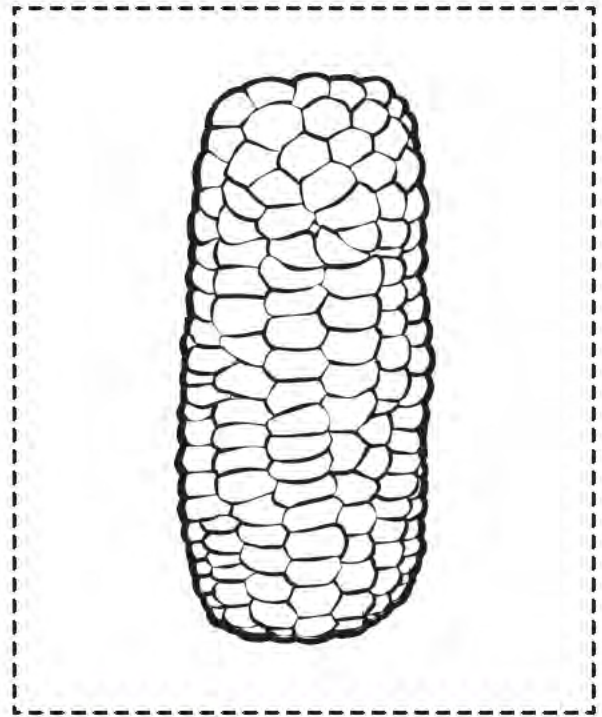
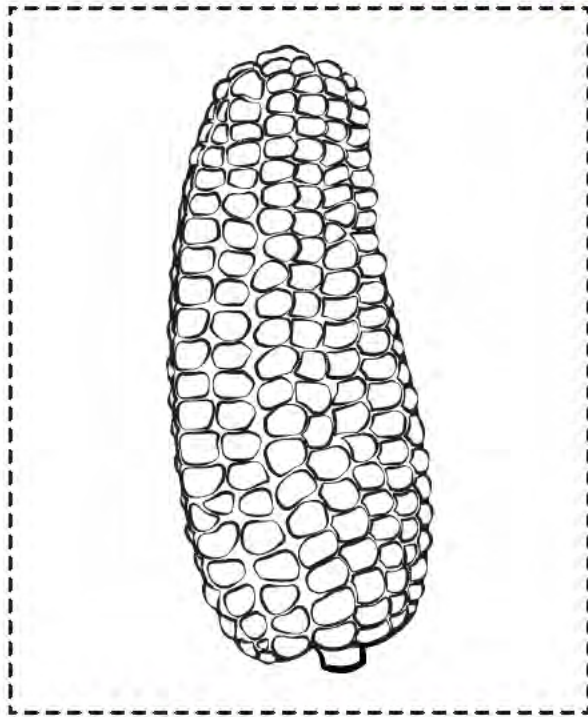
Jo'e: Ja wila a'ma ta ko' sk'ujule' ja sk'umjel ju'un ja it nok'an b'a ak'int'e' spukjel lo'ili'.

Wake: Sok spetsanil jawa k'ujoli' k'ana jastik junuk wa xko' ja k'ujol

SMOJOLIL

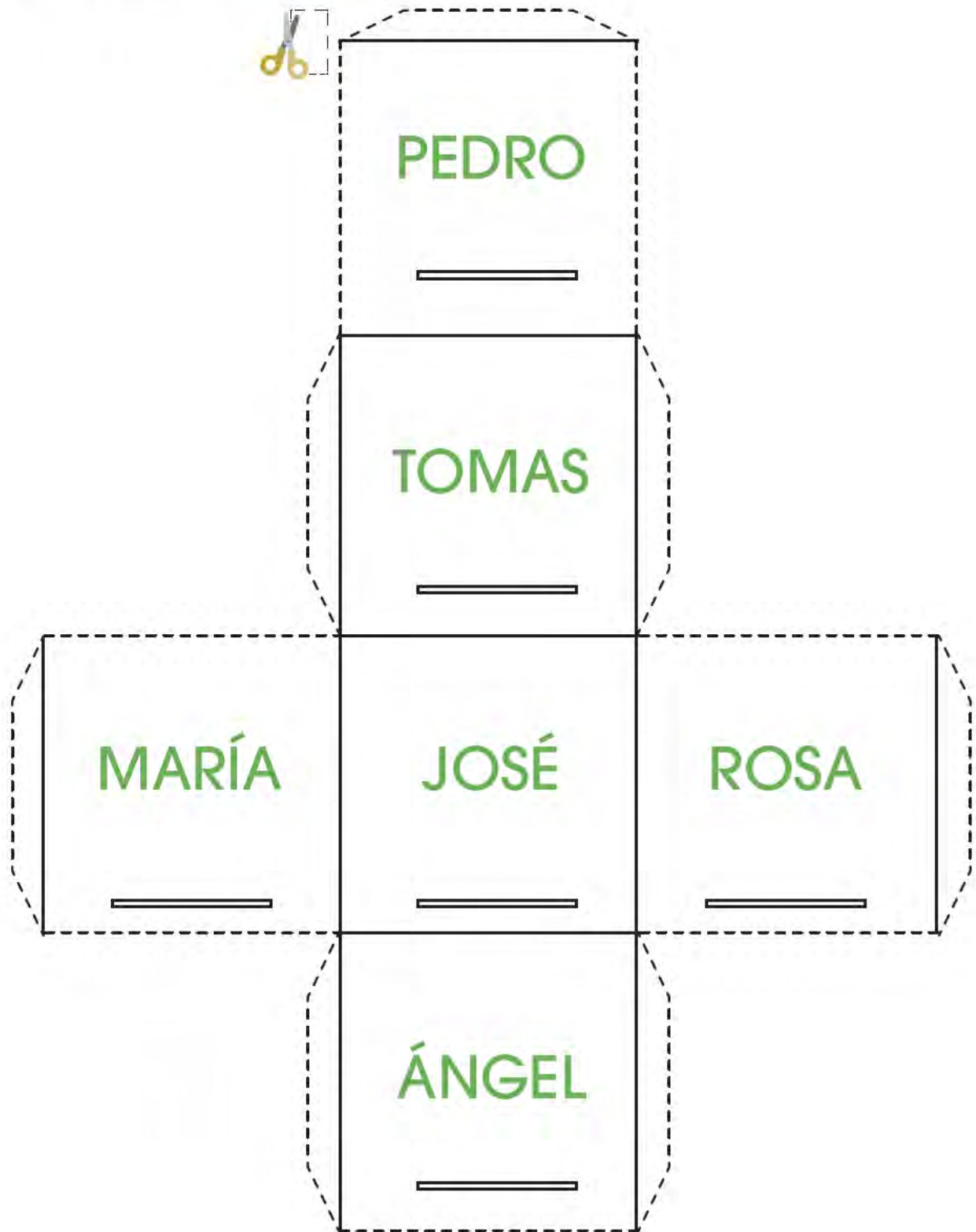
Sat ts'ijb'anel Tojol-ab'al

 ako	 banco	 b'el	 cha'	 ch'ixkirin
 dulse	 ek'	 garnil	 ixim	 juna'al
 kawu	 k'a'em	 lima	 may	 naraja
 oxom	 palpal	 ronron	 sek'	 tuyal
 t'ont'ox	 tso'yol	 ts'okob'	 ujkun	 wejkel
 xanab'al	 yax		a b b' ch ch' d e g i j k k' l m n o p r s t u w x y'	a b b' ch ch' d e g i j k k' l m n o p r s t u w x y'

SCHAB'IL SET'JEL Recortable 2

SCHANIL SET'JEL Recortable 4

a	a	a	a
b	b	b	b
b'	b'	b'	b'
ch	ch	ch	ch
ch'	ch'	ch'	ch'
d	d	d	d
e	e	e	e
g	g	g	g
i	i	i	i
j	j	j	j
k	k	k	k

k'	k'	k'	k'
l	l	l	l
m	m	m	m
n	n	n	n
o	o	o	o
p	p	p	p
r	r	r	r
s	s	s	s
t	t	t	t
t'	t'	t'	t'
ts	ts	ts	ts
ts'	ts'	ts'	ts'

sak waj ixim

k'ik' waj ixim

k'an waj ixim

Ts'ijtul waj ixim

chak waj ixim

morado waj ixim

SWAKE'IL SET'JEL RECORTABLE 6

SJUKE'IL SET'JEL Recortable 7

A	A	A	A
B	B	B	B
B'	B'	B'	B'
CH	CH	CH	CH
CH'	CH'	CH'	CH'
D	D	D	D
E	E	E	E
G	G	G	G
I	I	I	I
J	J	J	J
K	K	K	K

K'	K'	K'	K'
L	L	L	L
M	M	M	M
N	N	N	N
O	O	O	O
P	P	P	P
R	R	R	R
S	S	S	S
T	T	T	T
T'	T'	T'	T'
TS	TS	TS	TS
TS'	TS'	TS'	TS'

SWAXAKE'IL SET'JEL Recortable 8

<div data-bbox="161 445 514 594"></div> <div data-bbox="161 619 514 652"></div>	<div data-bbox="616 445 969 594"></div> <div data-bbox="616 619 969 652"></div>	<div data-bbox="1070 445 1423 594"></div> <div data-bbox="1070 619 1423 652"></div>
---	---	---

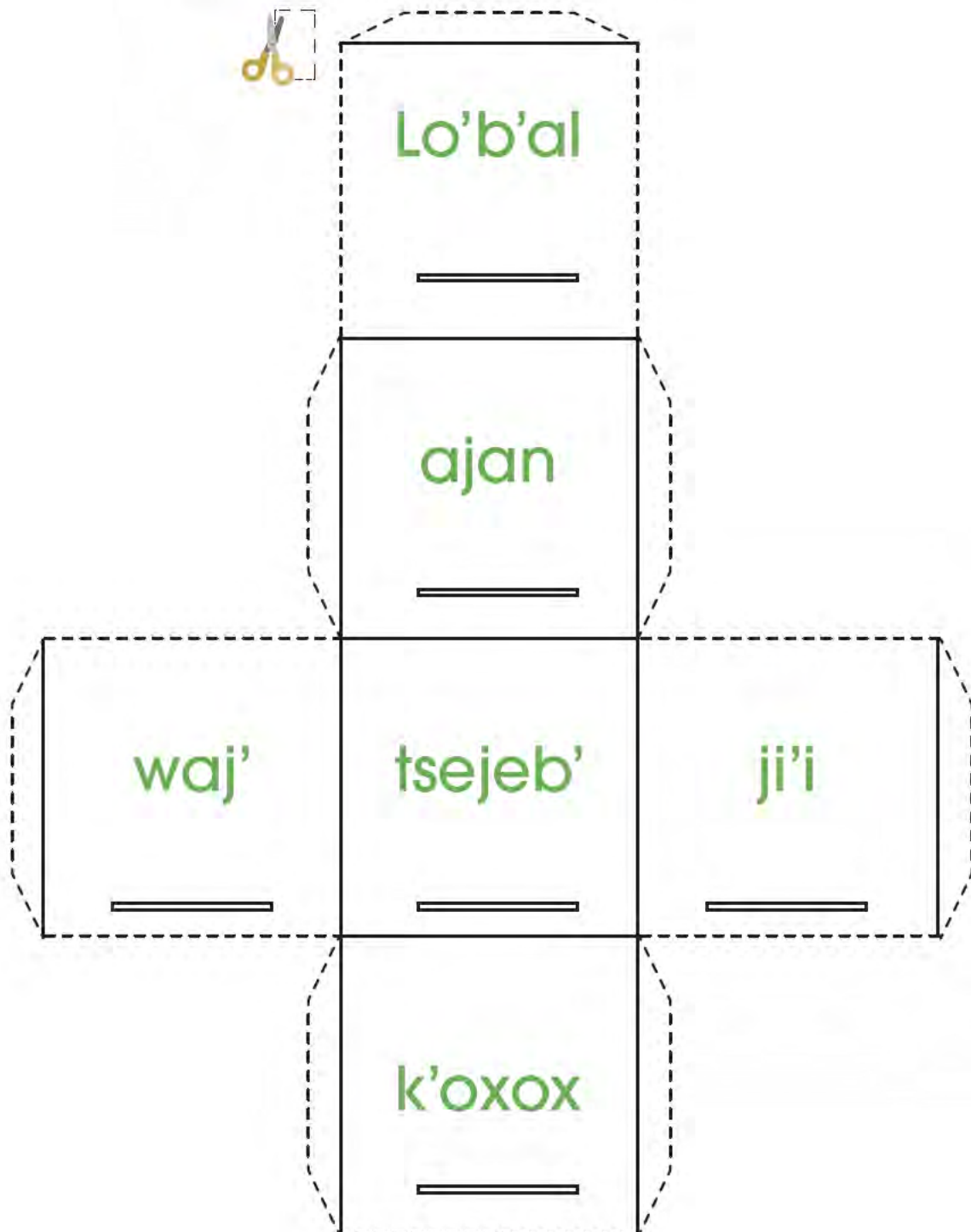
<div data-bbox="161 911 514 1060"></div> <div data-bbox="161 1085 514 1118"></div>	<div data-bbox="616 911 969 1060"></div> <div data-bbox="616 1085 969 1118"></div>	<div data-bbox="1070 911 1423 1060"></div> <div data-bbox="1070 1085 1423 1118"></div>
--	--	--

<div data-bbox="161 1377 514 1526"></div> <div data-bbox="161 1551 514 1584"></div>	<div data-bbox="616 1377 969 1526"></div> <div data-bbox="616 1551 969 1584"></div>	<div data-bbox="1070 1377 1423 1526"></div> <div data-bbox="1070 1551 1423 1584"></div>
---	---	---

SB'ALUNE'IL SET'JEL RECORTABLE 9

- K'uman ja sb'i'il jastik junuk ts'ijb'unub'ali sok set'a b'a ja tojb'es b'a tajnel.

SLAJUNE'IL SET'JEL Recortable 10.

a	a	a	a
b	b	b	b
b'	b'	b'	b'
ch	ch	ch	ch
ch'	ch'	ch'	ch'
d	d	d	d
e	e	e	e
g	g	g	g
i	i	i	i
j	j	j	j
k	k	k	k
k'	k'	k'	k'
l	l	l	l

m	m	m	m
n	n	n	n
o	o	o	o
p	p	p	p
r	r	r	r
s	s	s	s
t	t	t	t
t'	t'	t'	t'
ts	ts	ts	ts
ts'	ts'	ts'	ts'
w	w	w	w
x	x	x	x
y	y	y	y
,	,	,	,

JULECHE'IL SET'JEL *Recordable 11*

- K'uman ja jujuntik ts'ijb'unub'ali sok set'a b'a oj wa ochuk b'a wa ju'an sok yijlab'.

Chi'il po'om

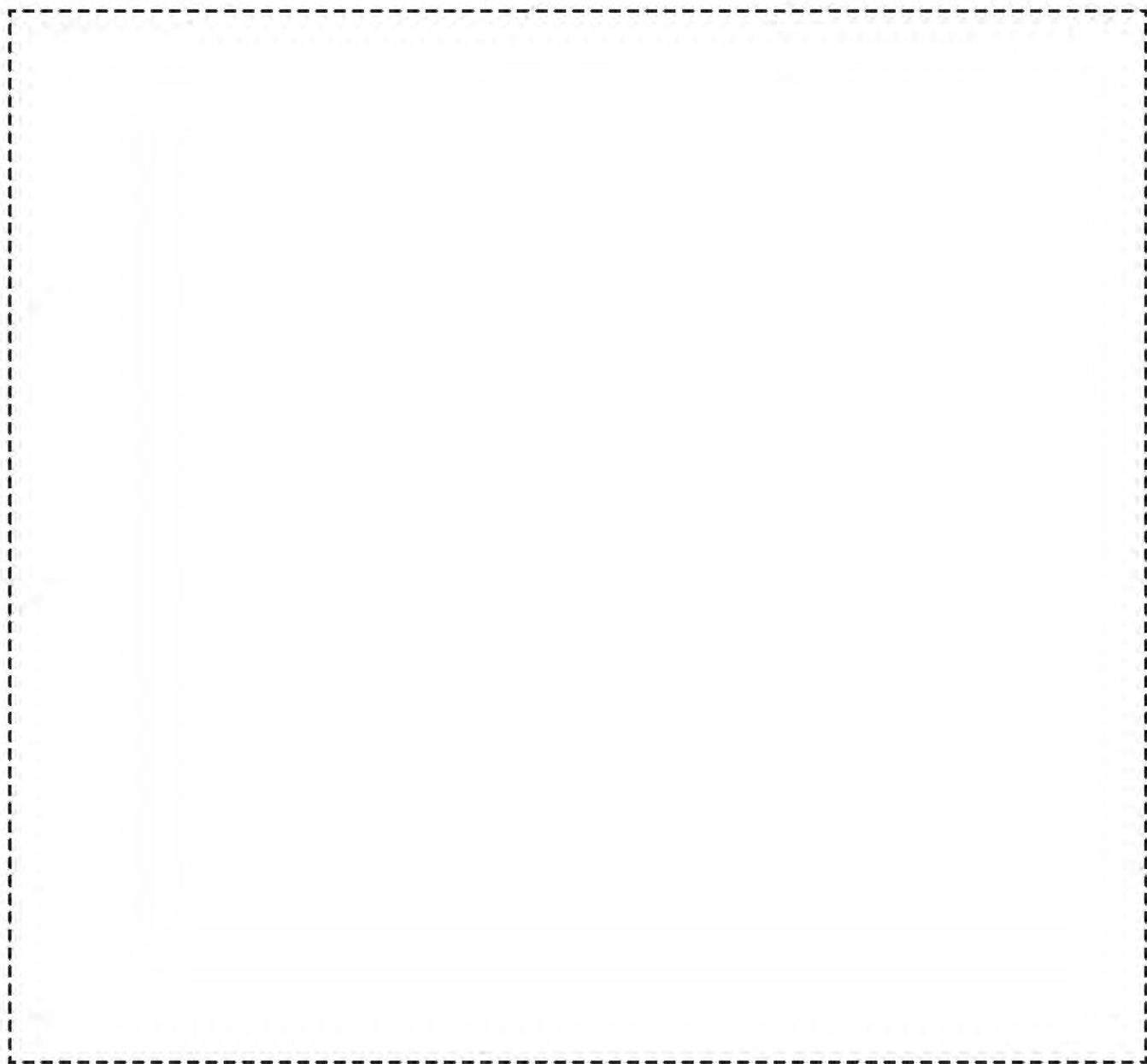
Slo'o chi'il po'om ja Pancho'i

snesa chi'il po'om ja alatsi'

Yu'aj kajpe sok pan ja nana

Ja tatjun sok ja yuntikili' lo'laniye'

SLACHAWE'IL SET'JEL Recortable 12

OXLAJUNE'IL SET'JEL Recortable 13

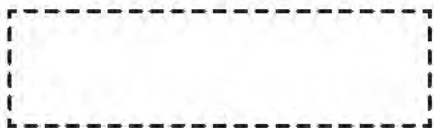
Sek' wa'el

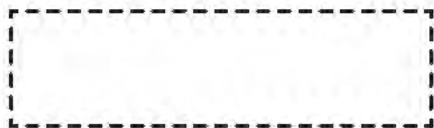
pach pom

yoxmal ixim

yoxmal chenek'

Samet sok waj

xalu

Sna waja**b'**

[Empty dashed box for writing]

Yal waja**b'**

[Empty dashed box for writing]

Aj may

[Empty dashed box for writing]

Bigolin

[Empty dashed box for writing]

Guitarra

[Empty dashed box for writing]

Ja k'inanum wajaab'ali'

nole' ajmay

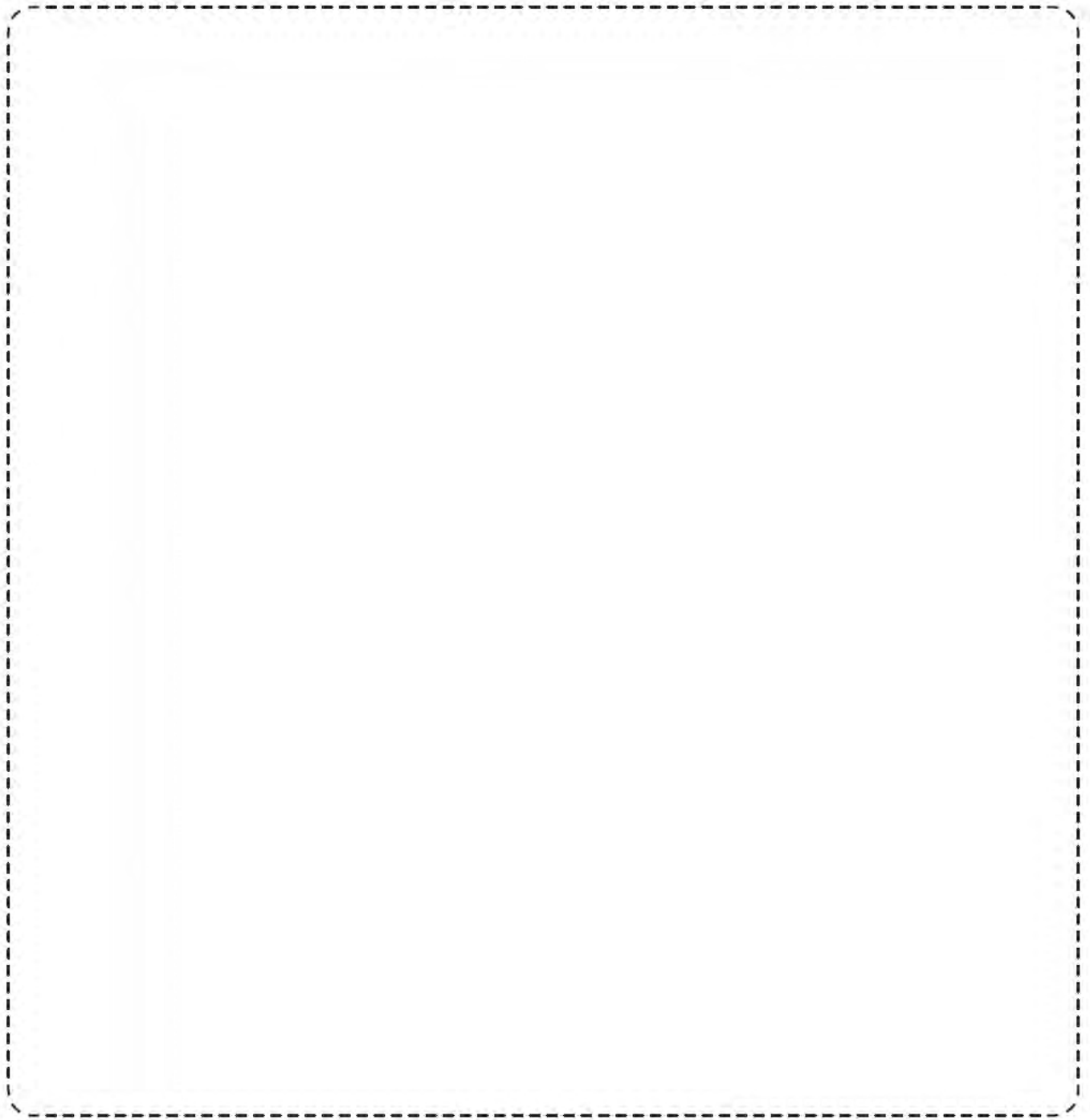

Wa'n wajaab'anel ja winiki'

nole' wajaab'al

B'ALUNLAJUNE'IL SET'JEL *Recortable 19*

Wa'n sjjel ajmay ja tatjuni'.

Wa'n jijlel ja wajb'anumi'.

Wa'n wajb'anel ja tatjuni'.

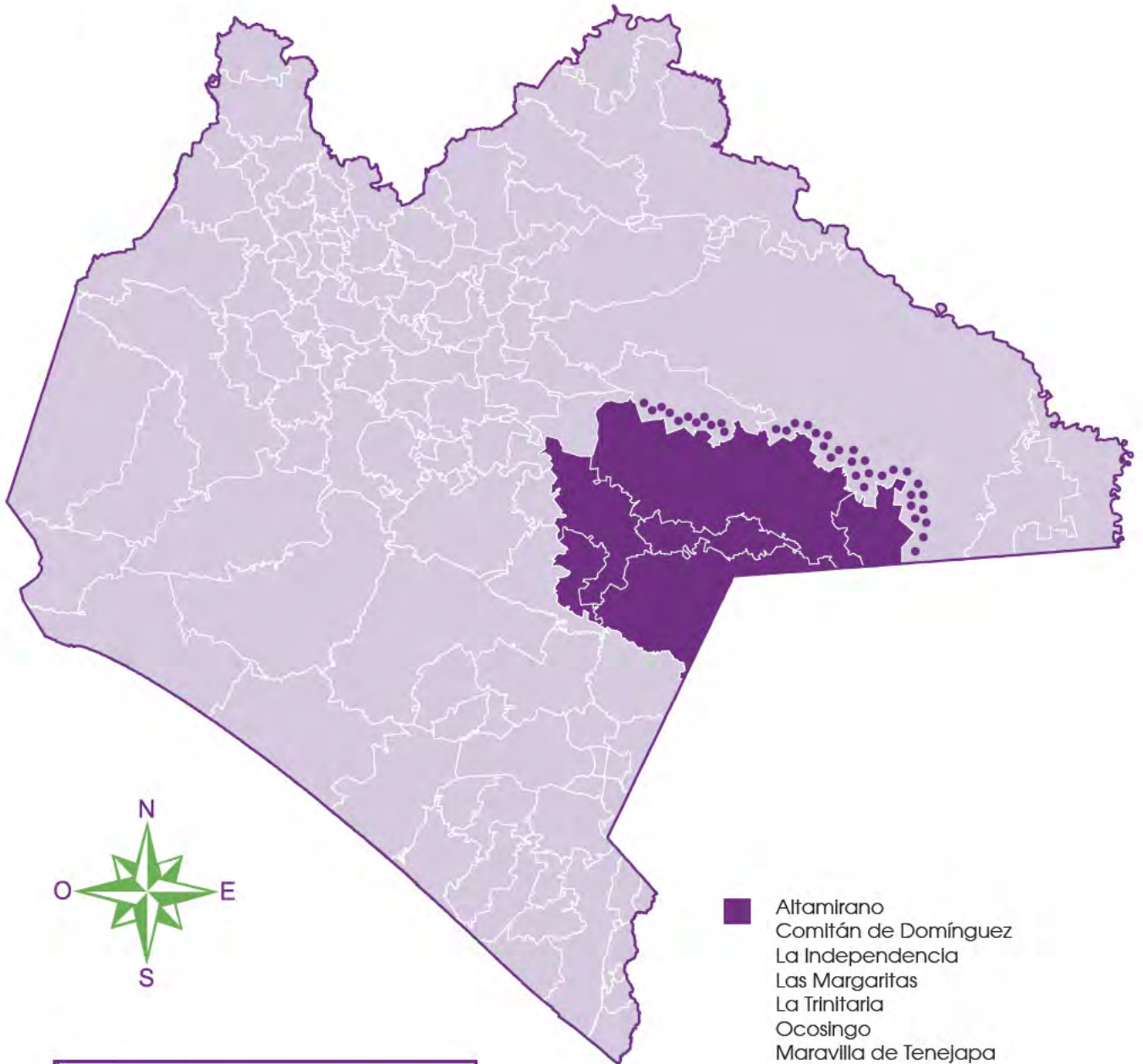

Ja k'inanumi' wa'ne' wajb'anel.

Wa'n wajb'anel ja me'juni'

K'umanun Tojol-ab'al

- Altamirano
- Comitán de Domínguez
- La Independencia
- Las Margaritas
- La Trinitaria
- Ocosingo
- Maravilla de Tenejapa
- Tzimol

<p>YAJTAB'AB'IL</p> <p>me'yuk june chab'e' oxe' chane' jo'e' wake' juke' waxake' b'alune' jun oxwinik chab' oxwinik ox oxwinik chan oxwinik jo' oxwinik wak oxwinik juk oxwinik waxak oxwinik b'alun oxwinik lajun oxwinik juluch oxwinik lajchaw oxwinik oxlajun oxwinik chanlajun oxwinik jo'lajun oxwinik waklajun oxwinik juklajun oxwinik waxaklajun oxwinik b'alunlajun oxwinik oxwinik jun chanwinik chab' chanwinik ox chanwinik chan chanwinik</p>	<p>jo' chanwinik wak chanwinik juk chanwinik waxak chanwinik b'alun chanwinik lajun chanwinik juluch chanwinik lajchaw chanwinik oxlajune chanwinik chanlajun chanwinik jo'lajun chanwinik waklajun chanwinik juklajun chanwinik waxaklajun chanwinik b'alunlajun chanwinik chanwinik jun jo'winik chab' jo'winik ox jo'winik chan jo'winik jo' jo'winik wak jo'winik juk jo'winik waxak jo'winik b'alun jo'winik lajun jo'winik juluch jo'winik lajchaw jo'winik oxlajun jo'winik chanlajun jo'winik jo'lajun jo'winik waklajun jo'winik juklajun jo'winik waxaklajun jo'winik b'alunlajun jo'winik jo'winik</p>
---	---

SCHIKTESEL: Ja yajtab'anel b'a tojol-ab'ali ja wa xyamxi b'a k'umal Maya. Ja yajni wa x-ajyi' k'otel b'a winike'i, wa sts'ijti'och man b'a chab' winike ja'yujil ja wa xkalatik jun chab'winik, man oj ajyuk k'otel b'a b'alun lajune. Mi' wa xyamxi ja tajb'e'i yujil kechan wa xmakuni b'a b'olmanel. Jastal iti': mi' a'ma ja chonki jun tajab'e tuyal.

 <p>pitawul</p>	 <p>yuko</p>	 <p>nan mut</p>
 <p>chakal pix</p>	 <p>b'utub'</p>	 <p>kulantu</p>
 <p>si'</p>	 <p>ts'i'</p>	 <p>molino</p>

 <p>mis</p>	 <p>ajnanum</p>	 <p>ich</p>
 <p>ak'ix</p>	 <p>sek'</p>	 <p>ts'i'</p>
 <p>tsima</p>	 <p>k'anip</p>	 <p>b'utub'</p>

 b'utub'	 k'um	 naraja
 ajnanum	 pitawul	 b'akiruj
 oxom	 wa'um	 k'ewex

 lechub'	 k'anip	 si'
 chich	 mis	 am
 k'ewex	 waj	 pataj

 ich	 lechub'	 pataj
 wenex	 k'um	 chich
 sek'	 waj	 pifawul

 naraja	 cha'	 tsima
 k'anip	 wa'um	 am
 mo'och	 b'akiruj	 mis

 <p>molino</p>	 <p>wenex</p>	 <p>ich</p>
 <p>b'akiruj</p>	 <p>k'ewex</p>	 <p>xolob'</p>
 <p>ak'ix</p>	 <p>tso'yol</p>	 <p>cha'</p>

 <p>k'ej'lub'te'</p>	 <p>chakal pix</p>	 <p>sek'</p>
 <p>waj</p>	 <p>tsima</p>	 <p>tajnum</p>
 <p>chich</p>	 <p>nan mut</p>	 <p>ak'ix</p>

 <p>lechub'</p>	 <p>nan mut</p>	 <p>tso'yol</p>
 <p>xolob'</p>	 <p>molino</p>	 <p>naraja</p>
 <p>kulantu</p>	 <p>pulpix</p>	 <p>mo'och</p>

 <p>mo'och</p>	 <p>ts'i'</p>	 <p>oxom</p>
 <p>yuca</p>	 <p>k'ejlub'te'</p>	 <p>ajnanum</p>
 <p>si'</p>	 <p>tso'yol</p>	 <p>nan mut</p>

pitawul

mis

molino

b'utub'

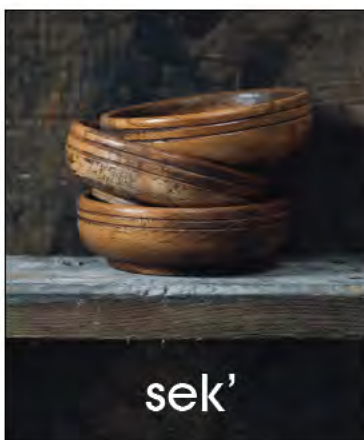
lehub'

cha'

k'ejub'te'

sek'

mo'och

k'ewex

nan mut

tsima

oxom

ich

naraja

si'

pataj

ak'ix

kulantu

b'akiruj

waj

chakal pix

k'anip

k'um

tso'yol

pulpix

ts'i'

chich

we'um

xolob'

yuko

ajnanum

am

wenex

tajnum

STS'EB'OJIL

Swinkil mejiko yaj la awajitik
la ka'tik chapan ja tujk'anub'i
sok oj k'itk'unuk ja snalan lu'um
yajni xb'otolji ja tujk'anub'.

STS'EB'OJIL MEJIKO

TOJOL-AB'AL

A jlujmal pita sok k'ul wa patan
b'a oj slam ja sjekab'anum jwawtik
ti'xa a'ay wa sak'anil b'a satk'inal
sok yal sk'ab' ja jwawtik ts'ijb'axi.

Yujk'a ay ma' wa xjelxi xtajki amok
ma wa xyixtala'an sok yoj wa lujmal

na'a k'inal kala jlujmal b'a satk'inal
jun untik k'ak'anum wa xya'wi.

Swinkil mejiko yaj la awajitik
la ka'tik chapan ja tujk'anub'i
sok oj k'itk'unuk ja snalan lu'um
yajni xb'otolji ja tujk'anub'.

Jlujmal jlujmal wa sta'a wa ti' wa wuntikili

STS'EB'OJIL CHIYAPA

STS'EB'OJIL CHIYAPA

TOJOL-AB'AL

Swinkil Chiyapa la jtul jb'ajtkik
jastal yaxte b'a laman mi' wa xch'aki
la b'ejyikotik sok niwakik xete'il
b'a jun slekilal me'y ch'ayel.

Ch'akawikxa ja tajkel sok ja wokolaneli
ye'n juts'inyaman yi'jel ja wokolaneli
oxa kumxuk ja k'ak'ujil lamxeli
b'a jun yi'jel sniwanil slekilalil.

Ch'akawikxa ja ya'jela! stupjel tajkelalili
ch'akawikxa-ele' spetsanal ja tajkeli
kechanxa b'a junta jlekilaltiki
cha jach'uk junta ja jk'ujoltiki.

TOJOL-AB'AL
SJU'UN NEB'UMAN
B'AJTAN YOLOMIL

Se imprimió por encargo de la Dirección General de Educación Indígena
a través de la Comisión Nacional de los Libros de Texto Gratuitos.

SEP
SECRETARÍA DE
EDUCACIÓN PÚBLICA

